

NAUJOJO LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TOMO LOBIS

Bendrosios pastabos ir stabtelėjimai prie lituanistinių dalykų

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA. XXXII tomas. Tuebingenas — Va. leika. Bostonas, Mass. 1965 544 psl. in 8°. Redagavo: J. Puzinas iki Tw, nuo U — Pr. Čepėnas, Leidejas Juozas Kapočius

Lietuvių Enciklopedijos leidimas jau beveik, visai prie pabaigos, nes dviems eiliniams jo tomais ir pasilikusiuoju LIETUVOS tomu, bus užbaigtas labai didelis ir neįprastai sunkiomis sąlygomis užsimitas darbas, bus atliktas vienas iš didelių darbų, kurio nesuspėjome baigti nepriklausomos Lietuvos laikais. Kiekvieno krašto enciklopedija paprastai sutelkia vieną ir kitą klausimą informacinės žinios, kurios dėl paties leidinio apimties niekad nėra baigtinai išsamios, ką lengva pastebėti ne tik mažesnėse, bet lygiai ir didžiosiose bei daugialaidėse visų kraštų enciklopedijose, todėl negali būti pilnai tobula ir mūsų šioje.

Pirmiausia šiam tomui būtų galima prikišti atskirų lankų per tamsią spaudą, todėl kai kurios nuotraukos gana tamsios, galima užtikti ir vieną kitą korektūros klaidą, toliau dar galima priekaištauti, kad trūksta vieno kito kurio nors Vakarų pasaulio rašytojo, dailininko ar kurio politiko, tai paprastai vis trūksta tokio asmens, kurį vienos enciklopedijos įdėda, o kitos išleidžia, laikydamas jį antraeilium. Bet mums įdomiau, kokių naujų lietuviškuoju lobiu praturtino mus šis XXXII L. E. tomas.

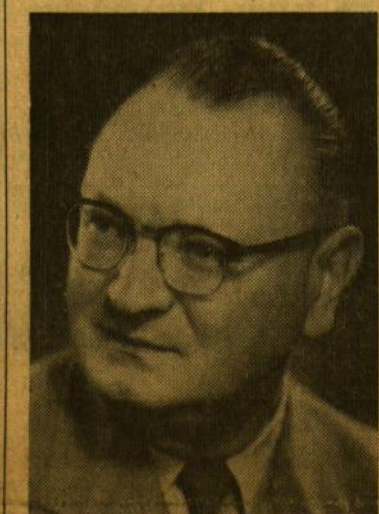
Lietuvos praeitis

Labai įvairiai žmogus vertina savo tautos praeitį. Vieniems tai tik savos apylinkės, savos apskrities istorija, kiti ją praplečia į visos tautos, maždaug kiek Lietuvos istorijos vadovėlyje jos skaitė, o treči žengia daug toliau ir ją išplečia į priešistorinius laikus, įsijungia dar ir kalbos mokslus, kur istoriniai šaltiniai mažiau būlys ir t. t. Šiuos visus praeities žvilgsnius šis tomas gal geriausiai ir išskleidžia, nes Lietuvos praeities medžiagos tikrai jame gausu.

Šiam tome prof. dr. A. Salys, kurį mes visi žinome esant didelį lietuvių ir baltų kalbų žinovą, apžvelgia vieną ir daugeliui mūsų labai mažai žinomą Prūsos sritį — Unsatrapi. Jis sutelkia visus žinomus istorikams šaltinius ir tas negausias

J. DZIUGELIS

istorines žinias papildo ir įvertina šios Prūsos srities vietų vardų atskleidimą. Čia prof. A. Salys prakalbina mūsų artimų giminių prūsų žemę tokiu žodžiu, kad iš karto pamatai, jog tai tikrai baltų, taigi ir mūsų žemė, kad į šias žemes mes turime tikrai daugiau teisių, negu kokie atėjūnai vokiečiai ar slavai, ypač gi dabartiniu metu Prūsos okupantai rusai ieško čia savo slavų šaknų ir sten-

Dr. J. Puzinas, suredagavęs naują (XXXII) Lietuvių Enciklopedijos tomo Tue-Tw dalį.

Lietuvių Enciklopedijos redaktorius P. Čepėnas, suredagavęs XXXII tomo nuo U iki Va.

giasi visus įtikinti "grynomis" rusų žemėmis esant visą tą Karaliaučiaus kraštą, kurį sovietikai persikrikštijo Kaliningrado sritimi, mat sovietinis Kalininas per Prūsos žemėlapi liniją pabrėžęs ir pan.

Ir man atrodo, kad prof. A. Salio šis Unsatrapio "prikėlimas" turėtų būti pastebėtas visų lietuvių, o ypač jaunimo, kuriame Prūsos ir Lietuvos klausimai turi būti gyvi, kuriuos visada turėtų įrašyti į įvairius savo studijinius darbus, seminarinius rašinius, būtent, į visus, kai jie tik gauna darbą iš Rytų ar Vid. Europos, jau nekalbant apie darbus iš Lietuvos istorijos.

Pačiai Lietuvos ir baltų pristorėi priklausė prof. dr. J. Puzino darbai k. a.: Uogintai, Upytė, urna ir Užpelkiai. Mūsų istorikų šiam tomui straipsnių tikrai negallėta.

Prof. dr. Z. Ivinskis atėjo su Tusku, Ugra, Ūlos kautynėmis, Ulrich von Richental (XV a.), Upmale, Urach, Uzbek (tortorių), Vaidila, Vaidotu, Vaidučiu, Vaišvilku.

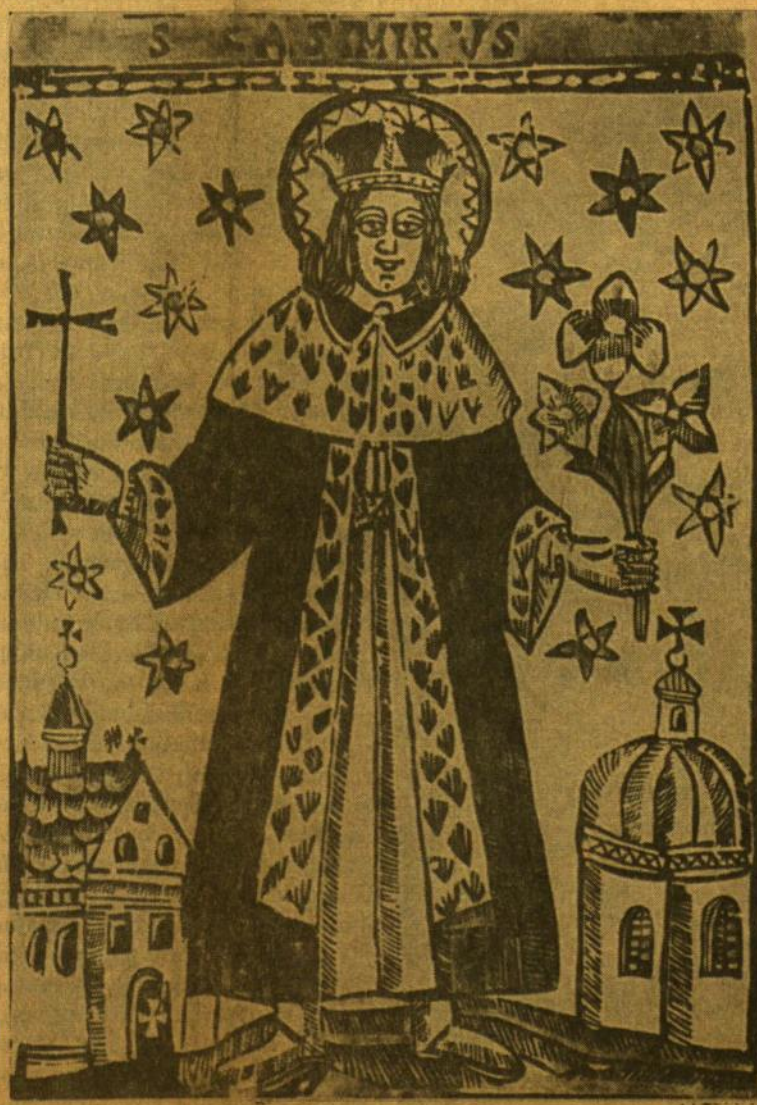
Dr. prof. K. Avižonis pateikia nemažiau vertus straipsnius,

dažnai apie Lietuvai priklausiusias įvairias Rytuose žemes, valstybės santvarką ir pan.: Turovas ir Turovo - Pinsko kunigaikštija, Tvėrė, Tvėrės kunigaikštija ir jos metraštis, Uglič, universalas, urėdai, vaiksai, vaitas, vaivada, vaivadija, vaivados teismas ir kt.

Prie jų abiejų savo straipsniais prisijungia dar prof. S. Sužiedėlis su Turaida, prof. Pr. Čepėnas su Tunka, labai svarbia 1863 sukilėlių tremties stovykla Sibire, kuri buvo skirta kaip tik kunigams.

Toliau Lietuvos istorijai nemaža duoda ir prof. dr. J. Jakšto straipsniai iš Europos istorijos, būtent, Turkija, valdiečiai, Vaciolas, o tokie kaip Valakija, Valdemarai praplečia aplamai žvilgį į anų dienų Europą, nors ir tiesiogiai nesusię, atrodo, su Lietuva.

Taip pat Lietuvos praeitį suprasti reikalingi ir naudingi kun. dr. P. Rabikausko — T. Ujeiski, Urbonai (popiežiai), dr. kun. P. Jatulio — J. Uchanski, unitai, kun. R. Krasausko — šv. Vaitiekus (Adalbertas), atvykęs krikščinti prūsų, taip pat kun. P. Dilio unitarai, o su paskutiniu dienų, t. y. tremties metų istorija susijusi švedo O. Under biografinė, nes tai buvo žmogus, paniekinęs politiniams pabėgėliams prieglaudos teises

Šv. Kazimieras Lietuvių liaudies medžio raižinys. XVIII amž.

ir pabaltiečius išsąvęs. Sov. Sąjungai, taigi paniekino tą egziliu teisę, kurią kūrė ir plačiau į ją teikė kaip tik Didžioji Lietuvos Kunigaikštija: Lietuva ją taikė anuo metu totoriams,

žydams ir kt., bet ją paniekino kaip tik po II pas. karo švedija. Sen. baltų ir lietuvių religiją plačiau paličia A. Mažiulis, rašydamas apie Vaidevutį, vaidi-

(Nukelta į 2 psl.)

Kai tikrovėje išeina visai kitaip

Dialogas tarp Rytų ir Vakarų rašytojų

Pastaraisiais metais padaugėjo viešų diskusijų tarp Vakarų ir Sovietijos rašytojų. Jų bus ir daugiau, nes Kremlui darosi neįmanoma išlaikyti savo rašto žmones aklinaime narvely. Komisarai dabar stengiasi apsidrausti, siųsdami į Vakarus, kiek galima, patikimesnius literatus.

Toksai patikimas rašytojas yra Konstantinas Simonovas ("Naktys ir dienos", etc.). Jo pokalbį su Vakarų Vokietijos avangardiniais romanistais Guenteriu Grassu ("Skardinis būgnas") bei Uwe Jonsonu atspausdino Londono žurnalas Encounter (1965 m. sausio mėn.). Čia duodame ištraukas iš to pokalbio.

Kai panašūs pokalbiai aprašomi "Tiesoje" ar "Literatūro-

je ir Mene", jų aiškiais laimėjimais, kaip kaubojiškuose filmuose, visad išeina sovietų rašytojai. Jų argumentų taiklūs smūgiai visad ten parbloškia sumišusius "buržuazinius" literatus. Tikrovėje, tačiau, vaizdas gana skirtingas.

Grass: "...Taip, kai kurie dalykai pasikeitė. Man atrodo, kad literatūrinė diskusija Rusijoje pasidarė atviresnė. Bet ar šalis, kuri visada buvo imli Vakarų literatūrai, nesivėluoja, tik dabar pradėdama spausdinti Kafką?"

Simonov: "Mano paties nuomone, Kafka turėjo būti jau seniai išspausdintas. Tada ir dabartinis jo kūrybos vertinimas būtų buvęs ramesnis ir santūresnis".

Grass: "...Aš kalbu apie tam

tikrą kultūrinę ar knygų leidimo politiką, kuri dešimtmečiais išlieka nusistačiusi prieš kai kurias literatūros šakas dėl gyno nežinojimo (o gal ir taktiniais sumetimais)..."

Simonov: "...Jei mes kalbam apie nežinojimą, reikia prisiminti, kad jis abipusis... Tai knygy leidimo problema, politinių santykių problema".

Grass: "Ir vėl mes nutolstame nuo pačių knygų".

Simonov: "Tai neišvengiama. Mes negalime atskirti politikos nuo knygų".

Jonson: "Sunkumai glūdi kitur. Pavyzdžiui, aš skaitau Novy Mir žurnalą, ir jo novelės (ar ištraukos iš romanų) yra skirtingos nuo mums šiandien įprastų".

(Nukelta į 3-čią psl.)

Kertinė Parastė

SENIEJI KULTŪRININKAI MIRŠTA, O JAUNIEJI NESPEJA GIMTI

Vasario mėn. Bostono lietuvių kultūrinio subatvakario prelegentais buvo jaunimo atstovai: stud. Nijolė Vaičiūtė, stud. Skirmantė Makaitytė ir magistras Romas Šležas. Temos, kurias jie nagrinėjo ir jų žvilgsnis į jas, yra mūsų tremties gyvenimo didieji rūpesčiai. Tad pasukime į tą kultūrinį subatvakarį.

Konstantinas Mykolas Čiurlionis nupiešė paveikslą, vaizduojantį kalną iki debesų, pro kurį veržiasi šviesa, — pradeda subatvakarių vadovas rašyt. Stasys Santvaras. — Į tą kalną, į tą šviesą kopiname ir mes, kiekvienas pagal savo jėgas ir išgales. Tačiau mes, senieji, jau sukame už kalno posūkio. Po mūsų turi ateiti kiti — jaunimas. Su jaunimu mes turime problemų, bet tai visai natūralu, su juo visi turi problemų, turėjom mes jų ir Lietuvoje. Jaunimas visados yra jaunimas.

Kalba pats jaunimas. Nijolė Vaičiūtė: Sociologinis žvilgsnis į lietuvių tarpkartinę dilemą. Savo kalbą Vaičiūtė pradeda vienos amerikietės socialogės mintimis apie katiną, kada socialogė klausia, kur tas katinas turi eiti? Vaičiūtė taipgi klausia: O mes iš viso ar bejudame? Esame paklydę miške, nesuprądami savęs ir net savos padėties. Visos mažumos Amerikoje nori pasilikti savo grupėse. Tą daro taipgi ir lietuviai. Tačiau visų tų grupių jaunimas yra traukiamas ir veikiamas dominuojančios vietinės daugumos, jos gyvenimo ir kultūros. Jaunimas ir patenka tos traukos orbiton. Tačiau tas jaunimas nėra pilnas narys nei naujame — dominuojančiame gyvenime, nei senajame, kurį jis paveldi iš savo tėvų. Šis jaunimas atsistoja tarp dviejų pasaulių. Mažumos grupė yra ir mūsų protėviai, tėvai ir mūsų tautos dalis Amerikoje. Jie tokiais ir pasiliks. Jie šioje išeivijoje būtų rado čia prieglobstį savo gyvenimui, savo kultūrai, kuriai jie vis tebegyvena ir kuriai vis tebedirba. Tačiau vis tiek paliktos tėvynės kultūra čia pilnai neatstatyta ir neatstatoma. Tokiu būdu emigrantų vaikai atsistoja tarp dviejų pasaulių: senojo — tėvų ir naujojo — vietinio.

Ateiviai nenori asimiliuotis naujoje tėvynėje. O naujos emigracinės bangos sustiprina jų stovyklas. Tačiau jie vis tiek negali atkurti to, kuo jie gyveno savo tėvynėje. Gi jaunimas, stovėdamas tarp dviejų pasaulių, yra traukiamas dominuojančios daugumos orbiton. Žinoma, jis nebus ten primtas tikroju nariu, bet tas naujas gyvenimas, tos naujos kultūros daigai jaunima veikia. Tos gravitacinės jėgos traukiamas, jaunims vis tiek linksta ton pusėn, nors ir negalėdamas simpatycentinai asimiliuotis. Tačiau jaunimas, būdamas tarp dviejų pasaulių, vis dėlto dar laikosi ir buriasi savųjų tarpan, nes kitur nepriima

mas tikroju nariu, o ryšys su savaisiais dar gyvai jaučiamas. Po prelegentės pranešimo buvo trumpos diskusijos. Diskusijų metu kelta klausimai: ar silpnieji ir mažesnieji, gravitacinės jėgos traukiami, turi išnykti? Atsakymuose minėta žydų ir airių pavyzdžiai. Ir gal tipiškiausias pavyzdys yra dr. von Braun, kurio jokia gravitacinė trauka neveikia ir neveiks. Jis sudaro savo trauką.

Romas Šležas: Lietuvių ir pinigai. Paskutinioji lietuvių emigrantų banga buvo priversta palikti tėvynę ir prisiglausti kitur. Jie daug kuo skolingi savo tautai, savo protėviams, savai kultūrai, nes jie iš jos sėmėsi viską. Dauguma tos prievartinės bangos emigrantų atsirado turtingoje Amerikoje, kuri turi daug pinigų viskam, bet tik ne kultūrai. Tik būv. prezidento Kennedį iniciatyva buvo pradėti statyti Kultūros rūmai Washingtono. Panašiai yra ir su lietuvišiais Amerikoje. Lietuvių turtas, lietuvių pinigai auga bet tik ne kultūrai.

Jeigu kalbama apie nutautėjimą, tai ar tik ne tėvai greičiau nutausta už jų vaikus. Dauguma jau vėliausios kartos ateivių yra puikiai prisigyvenę. O kiek taisy jų pinigais yra remiama lietuvių kultūra ir kultūrininkai? Vyresnio amžiaus lietuvių kultūrininkai jau iškeliauja amžinybėn, ne atidavę savo kultūrai visko, nes nebuvo, kas taisy kultūrininkais rūpintųsi. Daugelis iš tų naujų ateivių tikrai privarė atsilyginti savo tautai ir jos kultūrai, nes jie yra iš jos daug gavę. Televizijos šviesos apšviesti, jie nebeato ir tikrosios šviesos, kurioje privarė gyventi. Senimas kaltina vaikus, bet nerodo jiems pavyzdžio. Tada jų šnekos ir jų gyvenimas yra kaip šuo be uodegos ar katė be kaolio.

Ar yra institucijos ir asmenys, kurie skatintų ir rūpintųsi ne tik senaisiais, bet ir priaugančiais savo kultūrininkais? Ir kas gi tada atsitinka? — senieji miršta, o jaunieji nespėja gimti. Kultūra ir kultūrininkai visur ir visada turi būti globojami ir remiami. Ar taip yra mūsų? Senieji išmirs, o naujų nepriaus.

Taigi nekaltinkit jaunimo, o padėkit jam ir lietuviškai kultūrai, remkit senuosius kultūrininkus ir priauginkit naujų.

Diskusijose dėl R. Šležo pranešimo buvo pasisakyta, kad pinigai reikalingi ir gerai, kad lietuviai jį taupo. Tačiau kur kas didesnė dalis to kraunamo pinigų turi eiti ir amžinesiems reikalams. Dažnai girdime sakant, kad tas anas aukojas galvą už tėvynę ir tautą. Ir argi nėra juokinga, kai tas pats asmuo kalba apie aukojimą galvos, o pinigą slepia. O juk kultūrinės vertybės gyvens už mus ir tada, kada daugumos iš mūsų jau seniai nebebus. Taigi lietuvių (Nukelta į 2 psl.)

Šiame numery:

- Senieji kultūrininkai miršta, o jaunieji nespėja gimti.
- Naujojo Lietuvių Enciklopedijos lobis.
- Dialogas tarp Rytų ir Vakarų rašytojų.
- Individas ir kolektyvas gamtos mokslų kūrime.
- Prie istorinių šaltinių gelmės.
- Aisčiai likiminėje kryžkelėje.
- Inž. V. Paviličiaus netekus.
- Nauji leidiniai.
- Kultūrinė kronika.
- Spygliai ir dygliai.

Jadvyga Paukštienė

Judo pabučiavimas (aliejus)

NAUJAS LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TOMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

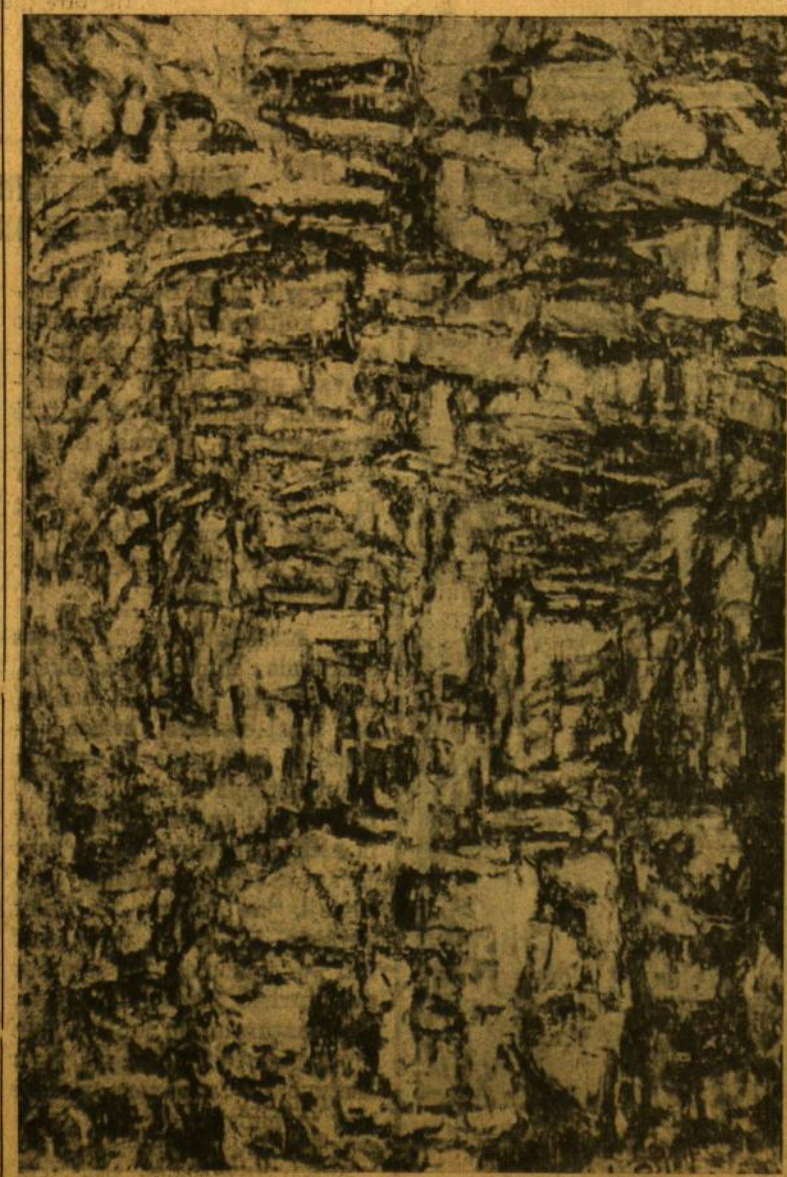
lą ir vaidilutes, kurias iš šv. ugnies sargių, prie Romuvos gyvenančių, nurašė grynai istorinius nuostolius, nors mums, prie romantiškos senovės pripratusiems, tikrai jų gaila: mums vaidilutės patinka, turime joms naujų giesmių, o dabar ėmė ir jų nebūti, žodžiu, ši tiesa bus labai sunku romantiškai nusiteikusiems priimti.

Mūsų mažajai Lietuvos istorijai priklauso įvairių miestelių ir kitų vietų istorija, kurios šiame tome tikrai daug užderėjo. Paprastai tų vietovių geografine dalį parašė A. Bendorius su gausiais talkininkais, jis kartais priduria ir vieną kitą istorinę, ypač nepriklausomybės meto žinutę, taigi jam priklauso Turmantas, Užugastis ir Vadokliai, Platesnės, didesniųjų Lietuvos vietovių istorijas parašė keli žmonės. Taip dr. kun. J. Jutulis atėjo su Upyte, Utena, Užpaliais, Vabalninku, Vadaktais, Vadaktėliais, Vajaiškiais, kun. R. Krasauskas — Tverais (talkino A. Tenisonas), Ubiškėmis, Ūdrija, Ugariais, Ugoniais, Ukmerge (su plk. K. Ališausku), Upninkais, Užvenčiu, Vadžgiriu, Vaiguva, Vainutu, Vaitkuškiais, V. Kulbokienė — Turgeliais, Tverėčiumi, Užubaliu, Užupiu, Užusvieriais, Vais tamsu, Valakampiais ir Valažiu.

Taipgi prijunkime prie mažosios istorijos lietuvių draugijas, k. a. ūkininkų partiją (R. Skipitis, V. Mašalaitis ir V. Si dzikauskas), ūkininkų sąjungą (dr. A. Trimakas), Ūkio Banką (J. Pažemėnas), vaistinininkų draugiją (J. Makauskis). Vaidelio Jėzaus draugiją, kuri rūpinosi Lietuvos pamestinukais, našlaičiais, Vaidilos teatrą Vilniuje (Kulbokienė ir M. Diknienė), Vaidilos butą ir kt.

Nemažiau svarbus ir lietuvių svetur gyvenimas. Tai Tuebingenas, kurį rašė A. Bendorius, A. Mažulis, A. Ružanovas, V. Kulbokas ir V. Liulevičius, tačiau ir gausūs būrys rašydamos, pamiršo ne vieną įdomią 1944—51 tremties gyvenimo apraišką, pvz. pamiršo, kad ne tik B. Brazdžionis, A. Nyka — Niliūnas ir H. Nagys gavo Tuebingene 1946 pirmąsias tremties meto premijas, bet ir ketvirtasis buv. moksleivių žurnalo „Ateities“ bendradarbis ir šatrietis K. Bradūnas už „Svetimajai duona“ ir t. t., lietuvių Uchtėje (V. Skrolas ir A. Daukantas), Urbanijoje (dr. I. Užgiriene), Uticoje: deja, pamiršo lietuvių, labai sunkią dalį išgyvenusius 1944—45 nuolat bombarduojamame Ulme, kur jie turėjo ir lietuvių s-gos skyrių ir t. t. Lietuvos vietovėms, kurios

ankščiau nebuvo suminėtos, priklauso labai platus ir vertingas A. Bendoriaus, prof. J. Raukčio ir prof. dr. Puzino jungtinis darbas apie Užmarį, pačią įdomiausią mūsų krašto vietovę, savotišką gamtos stebuklą. Ir šios vietovės 4 psl. aprašas nėra eilinis, bet trumpa ir gana išsami studijėlė. Toliau labai įdomūs aprašai a. a. prof. Stp. Kolupailos apie Turniškes, Uostadvarį, taip pat ir Ugarys, Ukogas, upė, Ūša, Vadaktis ir kt. jo smulkesni darbai. Įdomu, kad prof. Stp. Kolupaila, aiškiai

Jadvaga Paukštienė

Veronikos drobė (aliejus)

Lietuvių literatūra

Lietuvių literatūra šiame tome liečiama, paprastai pateikiant rašytojų biografijas ir aptariant jų literatūrinį įnašą. Į šį tomą įėjo: A. Tulys, J. Tumas — Vaižgantas, kurį apžvelgė prof. J. Brazaitis, dar nepriklausomoje Lietuvoje išpausdinęs stambų darbą apie Vaižganto kūrybą ir ją įžvelgęs iki pačių gėmių. Ir dabar prof. J. Brazaitis Vaižgantą, tą skaidrios lietuviškosios nuotaikos rašytoją, sugrąžino į mūsų tarpą; jį čia galės geriau suprasti ir mūsų jaunesnioji karta. Be Vaižganto įvairių nuotraukų galime pasiskaityti ir labai įdomaus jo testamentą galą. Toliau mums atgyja A. Ugenis (dr. V. Maciūnas), prel. Pr. M. Urbanavičius, vienas iš Lietuvos Myletojų sąjūdžio, prel. K. Urbanavičius — Kmitas (kun. dr. J. Prunskis), L. Uvainis (dr. V. Maciūnas), Pr. Vaičaitis (Pr. Naujokaitis), A. Vaičiūnaitis (dr. J. Aistis), P. Vaičiūnas, žinomas poetas ir dramaturgas (St. Santvaras), S. Vaišnora, kan. M. Vaitkus (St. Santvaras) ir vysk. M. Valančius (prof. J. Brazaitis ir V. Kulbokas, A. Mažulis) ir E. Tumienė — Valiūtė.

Prie lietuvių literatūros tenka prijungti ir laikraščius, kurie veik visi duodavo ir skaitinius, iš laikraščių šiame tome kiek plačiau aptarti Ūkininkas, Ūkininko Patarėjas, Ūkininkų Balsas, Ūkininkų Žodis, Ukmergės Garsas, Už Tėvynę, Vadovas, Vakarų Varpas, Vakarų Vėtra ir vien tik lietuvių literatūrai skirta Vairavystė 1913—1914 ir iš bendrųjų, bet lietuvių literatūrai daug vietos skyres — 1914—1915 Vairas; nepriklausomos Lietuvos Vairas, kuris aprašytas gal ir trumpoka, jau susilaukė iš Br. Railos Dirvoje įvairių, bet nesminių

šimtmetį lietuvių buvo kultūringesni už savo kaimynus. Visi žmonės, ir net žydai, Lietuvoje turėjo daugiau laisvės nei kaimyninėse valstybėse. Šiuose universitetuose susitelkusią medžiagą, liečiančią Lietuvą ir lietuvių, reikia peržiūrėti ir pristatyti tikroje šviesoje, Lietuvos istorija tuo metu veiklauso nėra teisingai ir gerai nušviesta, todėl norintiesiems šioje srityje dirbti savo tautai naudinga darba progų ir temų begalės.

Po visų pranešimų ir diskusijų, kurie tikrai buvo įdomūs, subatvakarių rengimo komisijos pirmininkas įž. Ed. Cibas įteikė visiems prelegentams po knygą.

Jaunimas vajoja senimą. Tai tikrai džiugu. Tik daugiau panašių pasisakymų daugiau šios kartos tiesos, tada gal kultūrinė šviesa užtemdys ir tą televizijos šviesą.

P. Žiū.

no šalis ir savo laisvės siekias kieta kova. Ukrainos geografiją parašė A. Bendorius, istoriją — dr. K. Avižonis, ukrainiečių kalbą ir literatūrą — prof. dr. Y. Slavutych (jis tuves prof. dr. V. Krėvės studentas) ir meną — S. Hordynsky. Visus šiuos straipsnius skaitydamos, atidus skaitytojas pastebės, kad šio krašto praeitis tikrai tampriai susijusi su Lietuva, jis supras ir kodėl ukrainiečiai laiko mus draugais ir kodėl jų mene suskamba net lietuvių kilmės vardai.

Lietuviai visuomenininkai, menininkai ir kiti

Kiekvienas lietuvių Enciklopedijos tomas ateina ir gausiomis lietuvių visuomenės veikėjais, meno bei mokslo žmonių biografijomis, kurių vis pasigenda ne tik laikrastininkai, bet ir šiaip žmonės. Vienos jų reikalingos gal istorikams ir praeities klausimais besidomintiems, pvz. senosios Lietuvos įvairūs veikėjai ir didesnės giminės, iš kurių iškildavo vadovaujantieji Lietuvos valstybėje asmenys, o kitų biografijos įdomios šių dienų kiekvienam žmogui, kartais ir mūsų jaunimui. Tai J. P. Tuinila, Bostono veikėjas, prel. L. Tulaba, Tumasoniai, Tumėnai, jų tarpe prof. Antanas, žymus Lietuvos telnininkas, vienas iš Lietuvos valstybės konstitucijos kūrėjų 1922 (Vyt. Vaiteikūnas, Stutthofe žuvusieji Algirdas ir Vytautas, kun. Domininkas, vienas iš pagrindinių Tėvynės Sargo bendradarbių, laikinai redagavęs ir Tėvynės Sargą 1897, ir Justinas, filosofijos dr., P. Tunkūnas, Edv. Turauskas, lietuvių draugas italas N. Turchi, L. Tuskenis, M. Turauskas, Ip. Tvirbutas ir L. Tvirbutienė (St. Santvaras), J. Uborevičius, lietuvis gen., kurį Stalino laikais sušaudė Rusijoje, K. Ūdra (knygnešys), P. Ulenas, K. Ulianskas (skulptorius), K. Ulvydas (liuanistas), J. ir K. Umbrasai, K. ir Z. Umbrasai, B. ir M. Untuliai, Uogintai, prel. B. Urbo, Urbaičiai, E. Urbaitytė (dailininkė), B. Urbanas, Urbellai, Urbonavičiai, vysk. A. Urbšas, M. Urbšienė — Mašiotaitė, išpausdinusi kelis gerus liuanistinius darbus, J. Urbšys, buv. Lietuvos užsienio ministras, Urėdaičiai (M. Lietuvos), J. Urmonas, žymus ateitininkų veikėjas, Ūsai, kun. St. Ūsoris, Ūspenskis, St. Ūsinskis (dailininkas), J. Uviskas, V. Uždavinys, I. Užgiriene — Cepėnaitė, Vabalai, jų tarpe ir prof. Vabalas — Gudaitis, Vadopalai, Vaiciekaukai, Vaičičiai, jų tarpe ir dailininkas Adolfas, kun. V. Vaičiūlis, Vaičiūnai, F. Vaičiūnienė (aktorė), P. Vaičiūška, M. Vaičiūnė ir J. Vaičiūkas, aktorius, vienas iš didžiųjų Lietuvos teatro pradininkų (St. Santvaras), Vaidėlys, Vaidila, Vaidotas, Vaikšnorai (dailininkai), L. Vailionis (botanikas), Vailokačiai (K. Kebinskienė), Vainauskai, L. Vainėikis (varpininkas), St. Vainiūnas (J. Ziulevičius), Vaisniai, Vaisnoros, kun. N. Vaišutis (Vilniaus kr. veikėjas), Vaitekūnai ir Vaitiekūnai, M. Vaitėnas, Vaitys, Vaitkevičiai, Vaitkai (ir Feliksas, vienas iš Atlanto nugėlėtojų), P. Vaitonis (šachmatininkas), Vaišadas, Valackas, Valadkos, Valavičiai, Valeikos ir dar kiti.

Kultūros klausimai

Be gausios liuanistikos šiame tome gausu straipsnių, skirtų bendrajai kultūrai. Pirmiausia mūsų akys nukrypsta į filosofiją, pedagogiką ir gretinius psichologijos ir sociologijos mokslus. Iš jų minėtini dr. J. Girmiaus, J. Uexküllio ir H. Vaihinger, dr. V. Donleio — universalizmas, utilitarizmas, dr. A. Liaugmino — ugdymas, užmirstis, vaidinys, vaikystė ir vaizduotė, dr. V. Bieliausko — užgaidas, dr. K. J. Čeginsko — utopija, vadovybė, vaidmuo, P. Maldeikio — vaikų auklėjimo draugijos, vaikų darželiai ir vaikų globa, Vaidyba ir menas apskritai: St. Santvaro — vaidyba, vaidybos studija; dr. P. Reklaičio P. — Uccello, Ufficijos,

M. Utrillo, o kitų dar Umbrijo menas ir t. t. Įvairių kraštų literatūrai priklauso: Tuki-didas, 1000 ir viena naktis, J. S. Turgenev, M. Tvain, J. Munnuno ir unanizmas (P. Gaučys) M. Under, S. Undset. Taip pat šiam skyriui priskirtas ir dr. A. Rukšos universitetas, ugro - finų kalbos (prof. dr. A. Klimas).

Kiti įvairūs

Taip pat šiame tome paliesta ir daugelis kitų įdomių klausimų, kurie dažnai turi ir lietuviškuosius priedurus. Iš tokių reikia minėti: J. Kardelio — vabalai, vabzdžiaėdžiai (su prof. J. Raukčiu), vaistas (J. Makauskis, dr. D. Jasaitis ir dr. Al. Grinius), vaistinė (J. Makauskis ir Pr. Čepėnas), prof. J. Ruktytis — vaisius, vaistiniegių augalai, doc. J. Parseliūnas — vaismedis, F. Manelienė — vaisių sultys, dr. P. Jucaitis — vaisvandeniai; tunelis su naujaisiais daviniais, paminint ir Lietuvos tunelius (J. V. Danys), turbina (J. Matonis), tvirtovė (J. Matonis), ugniagesyba (L. Paulauskas), ultimatus, UNRRA (V. Alseika), uostas (V. Izickas), turizmas (dr. A. Vabalas), ūkas (dr. Č. Masaitis), uoliena (B. Saldutienė), tulpė (doc. J. Parseliūnas), tulžys (paukštis), tuopa, ungurys, upėtalis, ūkio geografija ir istorija (L. Dargis) ir dar būtų ilga eilė tokių minėtinų. Aplamai, šis lietuvių Enciklopedijos tomas atėjo į mūsų knygų tarpą nemažiau reikšmingas ir turiningas, reikia tik pasidžiaugti, kad sunkų darbą jau netrukus baigsime ir galėsime tada didžiulius, jog ir neįprastai sunkiomis tremties sąlygomis jį tęsėjome.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protistas
Aparatų-Protezai, Med. bandai, Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29. Ill.
Tel. PROspect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGŲ
PRITAİKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telef. WAlbrook 6-5076

Res. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 8-0001

Ofiso 3148 West 63rd Street
Tel. PROspect 8-1117
Resid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 2-7568
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ
2801 West 63rd Street
Kampus 63-0los ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak. šeštadieniais 2-4 val. Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telef. 476-4042
Resid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0538 — Elgin
425 No Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5494, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv., 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 6-3235
DR. S. R. M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketv., 9-9, vak., penkt., 10-10 v. r. iki 9 v. r. šeštad. 10-10 v. r. iki 1 v. popiet. Ligonius priima pagal susitarimą.

Tel. ofiso 735-4477; rez. PR 8-0960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Kronika

● Dviejų dailės parodų aki-vaizdoje. Jadvygos Paukštienės darbų meno paroda kovo mėn. 13 d. atidaroma lietuvių Amerikos piliečių klube Hartforde, Conn. Tą patį šeštadienį Chicagoje, Čiurlionio galerijoje, atidaroma K. Zoromskio tapybos darbų paroda. K. Zoromskio paroda rengia lietuvių jūros skautijos korporacija „Gintaras“.

● Kaune trūksta jaunų rašytojų. „Kauno Tiesa“ š. m. 31 nr. susirūpino jaunų rašytojų Kaune stoka. Straipsnyje „Toliau šitaip tęstis negali“ A. Da-

bulsis, jaunųjų rašytojų sekcijos valdybos narys, nusiskundžia, kad sekcija nesugebanti užmegzti ryšių su mokyklų literatūrų būreliais bei su įmonių literatais.

● Rašytojai numatė suvažiuoti Vilniuje. Vasario 18 d. Vilniuje įvykęs okup. Lietuvos Rašytojų sąjungos valdybos plenumas svarstė, kaip rašytojams prisidėti net prie trijų šiais metais minimų sukaikių: spalio revoliucijos 50-čio, Lenino gimimo 100-ųjų metinių ir sovietinės santvarkos įvedimo Lietuvoje 25-čio. Valdybos plenumas nutarė suaukšti ketvirtąją Lietuvos rašytojų suvažiuotį š. m. lapkričio mėn.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
6182 So. Kedzie Ave., WA 5-2670.
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak. Šešt. 12—3 v. p. p. Trečiadieniais uždaryta

WA 5-2017
DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2737 West 71st Street
VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vakaro. Šeštad. nuo 10 iki 12 valandų. Trečiadieniais uždaryta. Pacientus priima pagal susitarimą.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namy — rez. PROspect 6-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirm., antr., ketv., ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį šešt. uždaryta.

Tel. GRevehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAİKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL.: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį, šeštad. tik susitarus.

Ofiso PR 8-1795 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŲNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGŲ
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketv., ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antr., ketv., ir penktad. nuo 12-4 p. p. 6:30—3:30 vak. Šeštad. 12-4 val., trečiadienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv., ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadienį, 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Res. tel. 239-2019.

Ofiso PR 8-7773, Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŲNAS
CHIRURGAS
2858 West 63 str.
Valandos: pirmad., ketv., 5-8, antr., penktad. 1-4. Pirminėja tik susitarus.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
2817 West 71st Street
Telefonas HElock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 8-9901
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Tel. ofiso: PULman 5-0766
Namy: BEverly 8-3946
Priėm. val.: kasdien 6-8 v. v. Šešt. 1-3 p. p. ir treč. uždaryta.

Tel. CE 6-0720 arba 283-4600
DR. C. K. PAULIS
Diagnostika ir Vidaus Ligos
Monroe Building, Suite 709
104 South Michigan Avenue
Valandos susitarus telefonu.

Tel. ofiso PR 6-7800; Namy 925-7097
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1—9 p. p. Išskyrus trečiadienį

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 South Kedzie Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak. Treč. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 4-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu: Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien; trečiadieniais uždaryta; šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet.

Rez. tel. PR 6-6730.
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslių ir šlapimo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 6-4410
Rez. tel. GRevehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. p. ir 6-8 p. p. Trečiadienį, šeštad. pagal sutartį

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Resid. telef. WAlbrook 6-8099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
4644 So. Ashland Avenue
Valandos kiekvieną dieną 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta. Pirmąją pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2-4 v. popiet. ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namy GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėja ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Treč. ir šešt. uždaryta
Išvykęs i chirurgų suvažiuotį; grįš kovo 8 d.

Telefonas — GRevehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
specialybė: AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Šeštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadieniais uždaryta

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštad. nuo 2 iki 4 v. r. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. r. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal sutartį

INDIVIDAS IR KOLEKTYVAS
GAMTOS MOKSLŲ KŪRIME

DR. VLADAS LITAS

Gamtos mokslai ir technika iškėlė mūsų gyvenimo lygį. Mokslų centrui skleidžia nuolatinę atradimų šviesą. Atradimų srovė plečia mūsų kultūrinį gyvenimą. Gamtos mokslai eina triumfo keliais. Biologija, fizika ir chemija rodo didelį išsivystymo tempą. Gamtos mokslai yra nesulaikoma ir plati kultūros srovė. Mūsų laikais gamtos mokslai turi dominavimo rolę. Atskiras asmuo gali aprėpti tik menką gamtos mokslų dalelę. Atradimų masė kraunama storuose tomuose. Galybė žurnalių kasdien skelbia naujus atradimus. Didėsi kultūrinio pažėjimo kraštai rengia tarptautinius gamtos mokslų kongresus. Didėsi ar mažėsi įvairių gamtos mokslų kongresai yra beveik kasdieninis įvykis. Gamtininkai iš Kalifornijos lėktuvais skuba į Tokiją, po to į Australiją ir Europą. Gamtininkas nori betarpiu iš savo kolegų surinkti paskutinius mokslo laimėjimus. Geras gamtininkas nenori laukti gamtos mokslo naujienų aprašymo: jis turi viską betarpiu matyti ir patirti. Gamtos mokslų naujienos sklinda ekstra pranešimais. Aprašymas to paties dalyko žurnale beveik nekelia susidomėjimo. Išspausdinimo laikas atradimą pasendina. Knygos ir žurnalai sukrėvė atradimų masės. Bet žmogus nesugeba išplėsti savo smegenų talpumo. Gamtos mokslų išsiplėtimas gimdo specialistų siaurumą. Bet kiekvienas gamtininkas turi gerai pažinti ir platų bendrą gamtos mokslų kursą. Kitaip gali atsirasti nesukalbėjimo pavojus.

Anoniminiai mokslo autoriai
Šimtai ir tūkstančių gamtininkų, daug pagalbinio personalo, sudaro šių laikų modernų gamtos mokslų institutą. Gamtos mokslų institutai labai yra linkę plestis. Tarptautiniai suvažiavimai yra nekas kita, kaip gamtos mokslo darbų sintetinis mas. Apžvalginiai pranešimai beveik nemini asmenų. Gamtos mokslų atradimai daugiausia yra kolektyvinio mokslininkų darbo išdava. Tam tikras gam-

tos mokslų atradimas ateina iš viso instituto. Omega dalelė atome surado Brookhaven mokslo lininkų grupė. Šią grupę sudarė nemažiau kaip trisdešimt asmenų. Atskiros asmens nuopelnai šitame dalelės atradime beveik neprasikiša. Gamtos mokslai dabar kuriami anoniminių autorių. Kitas gamtos mokslų kolektyvinio kūrinio pavyzdys štai kaip atrodo: Tarptautinis Europos atominių tyrimų centras prieš kurį laiką atliko labai svarbų, vadinamą G-2 eksperimentą. Prie šito daro pusę metų dirbo Amerikos mokslininkai. Po to vyko nuolatinis grupės sąsąta kitimas. Šito eksperimento idėja kilo, taip vadinamam, B kambary. Bet pirmas asmuo, iškėlęs tą mintį, nėra žinomas. Darbas tęsėsi dvejus metus. Šiuo laiku yra žinomas tik ilgas to eksperimento bendradarbių sąrašas.

Bakteriologai surado antibiotikus, kaip penicilinas, streptomocinas ir kt. Bet izoliavo ir cheminę struktūrą nustatė chemikai. Šių laikų biologai be chemikų pagalbos nedaug ką gali. Chemikai ir biologai iškėlė mediciną. Manymas, kad kolektyvinis mokslo darbas mažina mokslininkų garbę ir tuo būdu veržlumą, nepasitvirtina. Atradimai eina į viešumą instituto vardu. Prie mokslo kūrybos su kolektyvinimo eina taipgi fizika, biologija ir chemija. Kolektyvas, individas ir gamtos mokslų išsivystymas sudaro tam tikrą problemų trikampį. Šių laikų gamtos mokslų išsivystymas yra grupinio darbo išdava. Individas gamtos mokslų kūrimo užima tik antraeilę rolę.

Pirmatai ir mokiniai

Modernių gamtos mokslų istorija prasideda nuo Galilei prieš 400 metų. Galilei nukėlė nuo sosto beveik 2000 m. senumo Aristotelio autoritetą. Po Galilei mirties gimė Newtonas. Isaac Newton savo veikale "Principia philosophiae naturalis" paskelbė mechanikos dėsnius. Gamtos dėsniai senesniais laikais daugiausia būdavo randami empyrinio keliu. Senesnių laikų mokslininkai, kurdami mokslą,

Apokaliptinis didmiesčio gaisras

Nuotrauka R. Kisieliaus

daugiausia rėmėsi savo pirmatais. Laikas tarp pirmatako ir mokinių mokslinio pasirodymo mūsų laikais pasidarė daug trumpesnis. Isaac Newton gimė savo pirmatako Galilei mirties metais. Tuo būdu tarp Galilei ir Isaac Newtono paskelbtų mokslo principų yra ištisos kartos atstumas. Šitas laiko atstumas dabar sumažėjo tik iki kelerių metų arba net visai išnyko. Pirmataikai ir mokiniai dabar dirba beveik tuo pačiu laiku. Atskiri mokslininkai viduramžiais iškildavo iš žmonių masės. Mūsų laikais šitų švyturių beveik nėra. Galileo Galilei ir Isaac Newton yra senesnių laikų mokslo švyturiai. Mūsų laikų mokslų švyturiai sudaro tik dalį šviesos masės. Štai du pavyzdžiai iš naujesnių laikų: Wilhelm Conrad Roentgen ir Ernest Rutherford. Roentgenas ir Rutherfordas yra moderniosios fizikos pionieriai. Bet darbo metodai, santykiai su bendradarbiais ir asmenybės rodo didelį skirtumą.

Roentgenas — mokslininkas individualistas
Roentgenas, Wuerzburgo universiteto fizikos profesorius, 1895 metais, būdamas 50 metų amžiaus, paskelbė nepaprastą atradimą. Tik vienas Roentgenas dirbo Wuerzburgo universiteto fizikos kabinete. Be Roentgeno instituto raktą turėjo tik instituto tarnas. Wuerzburgo institutas tarp kitko turėjo didelį elektros iškrovimo vamzdžių rinkinį: Geissler, Hittorf, Crookes, Herz ir kt. Roentgenas dideliu preciziškumu pirmiausia atliko savo pirmatąkų

bandymus. Tur būt atradimas įvyko atsitiktinai: Roentgenas 1895 metų lapkričio mėnesio 8 dieną šviesos ekrane toli nuo iškrovimo vamzdžių pamatė šviesią dėmę. Patys elektros iškrovimo vamzdžiai buvo apdengti juoda, šviesą nepraleidžiančiu popieriu. Roentgenas šito atradimo aplinkybių niekada nesakė: jis buvo garsus tyklėjimu. Gal būt fotografinės plokštelės tamsėjimas ir žiedo šešėlis jam pakišo mintį. Bet Roentgenas tuoj suprato atradimų reikšmę.

Roentgenas po kurio laiko į fizikos kabinetą atsinešė lova, dirbo dieną ir naktį. Bet niekam jis nesakė apie savo atradimą. Net žmona beveik nieko nepatyrė. Roentgenas labai vėliai grįždavo į namus ir, beveik nežodžio netaręs, sėdavo prie stalo. Po vakarienės vėl skubėdavo į fizikos kabinetą. Roentgenas, žmonos klausiamas, kas atsitiko, neatsakydavo nė žodžio. Atradimas, kaip vėliau pats Roentgenas pasisakė, sudarė netikėtumą. Roentgenas, nenorėdamas apvilti, atradimą tyrė "iš visų pusių". Po pusantro mėnesio, gruodžio mėnesio 28 dieną, Roentgenas paskelbė pirmą savo pranešimą: "Apie naują spindulių rūšį".

Roentgenas yra tipingas mokslininkas individualistas. Tarp Roentgeno ir mūsų yra beveik 70 metų tarpas. Roentgeno istorija dabar yra jau negalimybė. Mokslininkų individualistų, be abejo, ir dabar yra. Bet mokslininkas individualistas be bendradarbių kolektyvo jau negali daryti didelių atradimų. Di-

delių atradimų galimybė nusi-leido į sunkiai prieinamas gelmes. Individas didelių gelmių pasiekti negali.

Rutherfordas — mokslininkas vadovas

Ernest Rutherford, anglų kil-mės atomfizikas, yra kitokio mokslininko pavyzdys. Tik 26 metais jis jaunesnis už Roentge-ną. Rutherfordas sukūrė atomi-nės fizikos pagrindus. Pirmiausia jis paskelbė radioakty-vių medžiagų irimo ir spindu-liavimo dėsnius. Rutherfordas gimė Naujojoje Zelandijoje. Ka-nados Montrealio universitetas Rutherfordą pakvietė profesori-umi. Rutherfordas po kurio laiko gavo gabų mokinį Otto Hahn. Otto Hahn, Nobelio pre-mijos laureatas, yra didelis vo-kiečių atomfizikas. Rutherfordą vėliau pakvietė Manchesterio universitetas. Bet iš Manches-terio jis persikėlė į Cambridge universitetą. Rutherfordo asis-tentas Manchesterio universite-te buvo Geiger. Tas pats Gei-geris vėliau buvo Tuebingeno ir Berlyno universitetų profesori-us. Rutherfordas anais lai-kais paskelbė naują atomo struktūros modelį. Šitas mode-lis yra žinomas Rutherford - Bohr vardu. Geigeris apie Ru-therfordo mokslinį darbą šitaip sako: "Rutherfordas 1911 metų vieną dieną, turėdamas nuotai-ką, pasibėdė į mano kambarį ir pradėjo pasakoti: "Dabar aš žinau, kaip atrodo atomas; Su-prantu, kodėl vyksta alfa spindulių užlinkimas?" Rutherfordas savo atradimų neslepė.

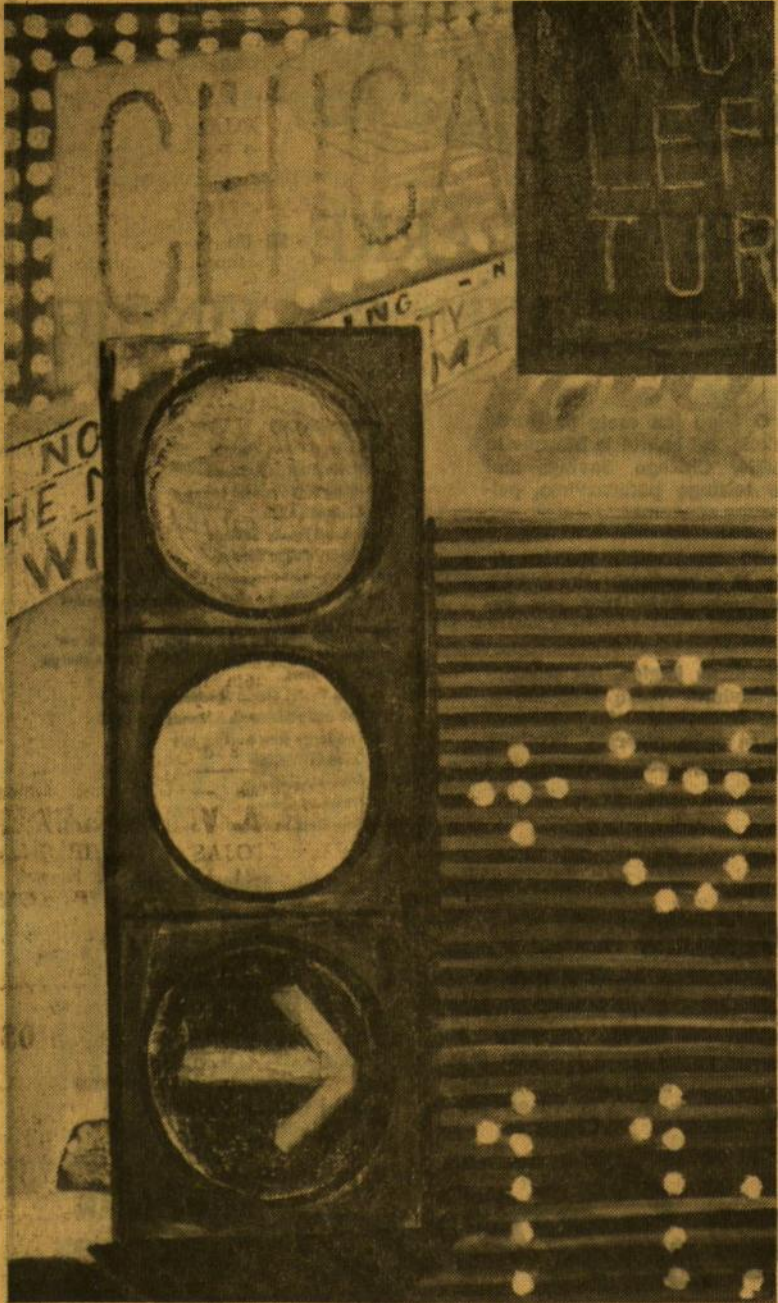
Pats Rutherfordas pulkiai eksperimentavo. Bet fizikos ka-

VIZIJA

M. Malakūniene

Šią naktį sapnavau:
Štai sugrįžtu į gimtą sodžią
su nauju Holdenu ir lietuviškai
nemokančia šeima —
kaip pridera tautiečiui,
pabuvusiam ilgiau kiek svetimam krašte,
tik niekas džiaugsmo neparodė,
nes pasitiko mus
tik mirtina tylą.
Nubėgo paskui mano naują "car'ą
vaikai — nustebe ir basi:
tušti laukai,
namai sugriuvę ir apleisti lyg po maro,
o vartai — vėju išlaužti.
Tik tarė gluosnis kelio klevui:
— Vė, žiūrėkite, ir vėl važiuoja
svetimi!
— O, ne! — šaukiau laukams ir vėjams, —
— O, ne, mes tėviškėn parėjom,
Mes čia savi, visi, visi savi!
Čia žmona mano Betty,
čia sūnūs John and Larry...
Kalbos jie jūsų nesupranta —
E, jie dar jauni...
— Sūnau, — žolė po kojų tarė:
— Tu pervėlai čia sugrįžti...
Nėra čia tavo brolių,
ir motinos — seniai jau nebėra...
Mes saugojom tikrai šios žemės meilę
ir jų varge išmintas pėdas, —
toli ten, Sibire, jie patys pakasti...
Rankas išskėlęs puolau žemėn
tas pėdas pabūčiuot su atgaila.
Žmona tysojos pro vusį,
kaip išsigančias man sūnelis tarė:
— O, daddy, look out,
juk šita žemė kruvina!

— — — — —
Pasrūvusi krauju visa
Verkė žemė apleista —

Birutė Bulotaitė Stok, pagalvok, suk.

Kai tikrovėje išeina visai kitaip

(Atkelta iš 1 psl.)

Simonov: "Ką reiškia "skirtingos"?"
Jonson: "Jų stilius toks senamadiškas. Tai savotiškas apdailintas Balzakas..."
Simonov: "Žinote, dėl to senamadiškumo klausimo galima ginčytis. Juk yra ir tendencijos padaryti savo asmenišką skonį aksiominiu. Pavyzdžiui, pasiklausykite prancūzų Naujojo Romano teoretikų. Pagal juos išeina, kad jie atstovauja vyraujančią srovę šiandienos literatūroje. Bet mes (sovietai) ne vieni priešinamės tai srovei!"
Jonson: "Šiandienos rašytojus galima aptarti šitaip. Bendrai paėmus, jie pritaikė savo stilių prie techninių ir psichologinių pasikeitimų išoriniame pasaulyje. Taip galima apibūdinti "modernumą". Stiliaus ir kalbos pasikeitimai atitinka pasikeitimus visuomenėje. Bet aš nerandu nei žymelės to pasikeitimo Novy Mir spausdinamoje prozoje."
Grass: "Ar jūs ne tą patį darot su Naujuoju Romanu

(kaip su Kafka) — grynai iš nežinojimo? Kadangi knygos nespausdinamos, jūs tegalit remtis pačiu terminu: Naujasis Romanas".
Simonov: "Kai kurie dalykai buvo išspausdinti: Natalie Sarraute ir šiek tiek iš Robbe-Grillet. Aš skaičiau ištraukų iš Sarraute, ir aš turiu prisipažinti, kad jos man neatrodė labai įdomios".
Jonson: "Skaityt ir įvertint reikią bematant, nedelsiant. Tada nebus nei gandy, nei mitų".
Grass: "Aš pats esu kritiškai nusiteikęs Naujojo Romano termino ir kai kurių jo romaništų atžvilgiu. Bet knygą reikia turėti savo rankoje".
Simonov: "Yra ir knygų priešinų mūsų idėjoms, politiškai..."
Grass: "Ar Borisas Pasternakas įeina į šią grupę?"
Simonov: "Aš buvau Novy Mir redaktorius, kai Daktaras Živago buvo įteiktas. Aš atsisakiau išspausdinti tą knygą... Aš esu žurnalo redaktorius; aš esu komunistas; aš atstovauju tam

tikras pažiūras. Man atrodė, kad knygos autorius priėmė tik Vasario revoliuciją ir atmetė Spalio revoliuciją. Todėl aš atmečiau kūrinį..."
Grass: "Tad knygos neišspausdinimas priklausė nuo Jūsų nuosprendžio?"
Simonov: "Taip, žurnale Novy Mir... Nuosprendį padarė keturi: Konstantinas Fedinas, du kiti rašytojai, ir aš patsai..."
Grass: "Bet... ar Pasternakas būtų galėjęs eiti pas kitą leidėją?"
Simonov: "Aišku, jis įteikė rankraštį kitiems leidėjams".
Grass: "Ir jie visi atmetė rankraštį dėl panašių priežasčių?"
Simonov: "Aš nežinau, kad jie visi jį atmetė".
Grass: "Nejaugi pas jus nepakankamai minties erdvumo tokioms knygoms išspausdinti? Imkim kad ir Balzako atvejį — jo laikmetyje jis buvo laikomas tikru reacionieriumi, bet jo knygos buvo spausdinamos, ir dar kaip!"

Simonov: "...Mano nuomone, Pasternakas yra iškilius poetas, bet prastas prozaikas".
Grass: "...Man Daktaras Živago atrodė konservatyvus romanas, bet aukščiau vidurkiu... Man Pasternako politinės laikysenos klausimas buvo grynai antraeilis... Aš sugebėjau susidaryti savo nuomonės ir be Pasternako. Bet aš klausiu, ar bet kas turi teisę daryti klūčių kūrinii, kurio autorius yra pagarsėjęs kaip poetas, daug literatūriniai pasiekęs? Daryt klūčių grynai privačiu sprendimu, kuris paskui patvirtinamas kolektyviai. Aš įtariu, kad valstybinės leidyklos sprendimas paveikė kitus leidėjus".
Simonov: "Tai įmanoma".
Grass: "Todėl aš noriu apeliuoti, kad leidėjams būtų leidžiama patiems apsispręsti, neatsižvelgiant į kitų nuomones... Rašytojas turėtų turėti galimybę atrast antrą, trečią ir ketvirtą visai nepriklausomą forumą, kuriame jis galėtų išspausdinti savo kūrinį".
Simonov: "Išivaizduokit, kad Jūs komunistas... ir Jūs parašėt romaną, kuriame pareiškiam, jog Rytų Vokietijos Demokratinė Respublika turėtų būti

pripažinta... Ar Jums būtų lengva atrasti leidėją?"
Jonson: "Taip, aš parašiau novelę apie žmogų, kuris aplankė Rytų Vokietiją... ir pasisakė už Rytų Vokietijos pripažinimą de facto. Aš tik tiek galu pasakyti, kad mano leidėjas (Vakarų Vokietijoje) bematant tą novelę priėmė... Kaip Jūs matot, mes tikrovėje neturim tokių sunkumų".
Simonov: "Aš manau, kad sunkumų vis tiek yra".
Grass: "Taip, sunkumų yra, bet mes turim ir būdų, kaip juos apeiti. Aš galėčiau išvardinti dešimt leidėjų, kurie nebūtų tos novelės spausdinę — bet aš taip pat galėčiau pristatyti dešimt, kurie būtų ją priėmę!"
Simonov: "Ar leidėjai yra tik humanitariški kapitalistai?"
Grass: "Kaip ten bebūtų, kultūriniam gyvenimui tuo tik patarnaujama. Todėl aš ir siūlau, kad leidyklos Sovietų Sąjungoje turėtų vėl tapti privačiomis".
Simonov: "Tai dabar Jūs siūlot, kad mes pasilaikytumėm savo socializmą, bet kad leidėjai turėtų sudaryt kapitalistinį prietiltį?"

P. V.

INDIVIDAS IR KOLEKTYVAS GAMTOS MOKSLŲ KŪRIME

(Atkelta iš 3 psl.).

Milžiniški fizikų kolektyvai

Rutherfordo Fizikos Institutai yra visų modernių institutų prototipas. Modernūs šių laikų atominės fizikos institutai yra CERN prie Genevos, Šveicarijoje, Brookhaven ir Berkeley, JAV; ir Dubna prie Maskvos, Rusijoje. Šių institutų uždavinys yra pagrindinių atomo problemų tyrimas. Kiekvienas šių institutų yra milžiniškas fizikų kolektyvas. Europos CERN institutas turi daugiau kaip 2,000 mokslinio personalo. Darbo aprašymas nėra lengvas uždavinys. Instituto vadovybė yra išties komitetas. Kolektyvinis darbas negali suplaukti į vieno asmens rankas. Rutherfordas vienas vadovavo. Komitetą sudaro didelio intelektualinio pajėgumo žmonės. Pats komitetas sprendžia darbo programas. Kiekvienas instituto mokslininkas savo sumanymus turi referuoti komitete.

Prieš Antrą pasaulinį karą šios rūšies institutai sutelkdavo ne daugiau kaip 50 žmonių. Šių laikų tokie institutai turi po du tūkst. žmonių ir daugiau mokslinio personalo. Ankstyvesni institutai mokslinę ir organizacinę vadovybę pavesdavo vienam asmeniui. Dabar instituto vadovybė sudaro mokslininkų gremius. Mokslų apimtis išsiplėtė.

Atominiai tyrimai privertė statyti komplikuoatą aparatūrą. Tai išaukė technikos išsivystymą. Atominio greitintuvo aptarnavimą gali atlikti tik didelis mokyto personalo skaičius. Eksperimentai didelėmis mašinomis negali būti daromi vieno mokslininko. Didelės mašinos pastatymui reikia daug mokslininkų ir inžinierių. Tuo būdu prie didelių mašinų automatiškai susidarė didelis mokslininkų ir technikų kolektyvas. Šitas kolektyvas dirba prie vienos didelės problemos. Darbo išdava yra yra viso kolektyvo nuopelnas. Bet išdava pasirodo kartais tik po kelerių metų. Darbo rezultatai dalinasi ne atskiri mokslininkai, bet atskiri institutai ir net kontinentai.

Instituto mokslininkai tarpusavyje gali ginčytis dėl pačių tyrimų tikslo. Tikslas, be abejo, yra tolimas ir paskendęs miglose. Tik geri mokslininkai pramato šio tikslo ryškesnius kontūrus. Bet eiti prie tikslo dažniausiai nusprendžia mokslininkų gremius. Tikslo įgy-

vendinimas reikalauja daugelio žmonių, daug aparatų ir pinigų. Konkvestadorių laikai, kada grupė žmonių galėjo užkariauti visą karalystę, seniai pasibaigė. Vienas asmuo dabar negali įveikti nė gamtos mokslų karalystės. Prie atomų turi dirbti gausūs mokslininkų štabas. Dideli tyrimų centrai tai patvirtina. Modernus institutas yra smegenų sukoncentravimas. Atskiras genijus be bendradarbių pagalbos nedaug ką gali padaryti. Dideles gamtos mokslų idėjas gali įgyvendinti tik kolektyvas. Tik kolektyvas gali užtikrinti jaunų žmonių išsilimo galimybes. Tarp kolektyvų, be abejo, gali atsirasti ir nesklaidumų. Bet tai yra žmoniška. Ne visada galima apsieiti be ginčų. Klausimo aiškumas ne iš karto pasirodo. Didelės mokslinės institucijos, be abejo, sustinka kritikai. Tam tikra mokslininkų dalis turi didesnį palankumą prie individualinio darbo. Roentgenas kolektyvine darbe, gal būt, niekada nebūtų atradęs spindulių. Šito atradimo iš anksto aptarti negalima. Nė vienas argumentas iš anksto nesako apie Roentgeno spindulių buvimą galimybę. Kolektyvas negali leisti į visai tamsią tyrimų sritį. Roentgeno spinduliai prieš atradimą kaip tik sudarė tamsią tyrimų sritį.

Kolektyviniai institutų rezultatai pasiekia viešumą kaip anoniminiai. Mokslas garbė tenka visam institutui. Duomenys skelbiami instituto vardu. Pavadas ir garbės troškimas atkrinta. Viešuma žino tik vadovaujamą instituto galvas. Institute daugiausia dirba tik mokslo problemomis susidomėję mokslininkai. Šitie mokslininkai nesitiki gauti Nobelio premijų. Bet jie yra patys vertingiausi instituto bendradarbiai.

Mokslinė institutų olimpiada

Negirdėta gamtos mokslų ekspansija veda prie tyrimų struktūros revoliucijos. Galima tik spėti, kur šita revoliucija nueis. Didelis palankumas yra į didelių institutų kūrimą. Mokslas darosi bendruomeninio darbo išdava. Mokslininkai individualistai vis daugiau ir daugiau įsijungia į kolektyvinį darbą.

Prieš trisdešimt metų atominė fizika kultūriniame pasaulyje sudarė nedidelį mokslininkų skaičių. Pasaulinis atominės fizikos kongresas sutildavo mažoje salėje. Šiuo laiku tik vieno insti-

Algirdas Trinkūnas

Prieš uždangai pakylant

tuto fizikai nesutelpa į vieną salę. Be abejo, ir maži institutai turi savo egzistencijos pagrindą. Kiekvienas atominės fizikos dabar daugiau ieško institutui garbės. Individualinė garbė darosi beveik nepasiekiamas. Atradimai nusileido į dideles gilumas, kurių negali pasiekti individualas. Kiekvienas institutas bet kuriais metais stengiasi atlikti geriausius eksperimentus ir tuo būdu pagarsėti. Šiais laikais vyksta tikra mokslinė olimpiada. Didžiuliai institutai neturi paslapčių. Moksliniai ginčai yra instituto mokslinio darbo variklis. Kontaktą tarp mokslininkų palaiko žurnalai ir suvažiavimai. Tik pasikalbėjimai gali mums prieiti prie bendros nuomonės.

Nepatogumai ir tarpusavio kontaktai

Grupinis darbas, žinoma, turi tam tikrų nepatogumų: ne visi grupės dalyviai iš karto supranta eksperimento idėją. Mokslo debatai, be abejo, yra reikalingi. Bet mokslo vadovai pačią idėją turi išties pramatyti. Moksliniai argumentai yra atremiami tik moksliniais argumentais: ginčai yra mokslinių idėjų kėlimas. Gyva tyrimų instituto dvasia yra mokslinių ginčų išdava. Šiuo laiku, kada mokslinės literatūros gausumas paskandina mokslinę informaciją, tarpusavio mokslininkų kontaktas yra nepaprasto svarbumo. Tik betarpiam mokslininkų susitikime gali vykti mokslinių žinių sintetinimas. Atskiras žmogus šiandien sunkiai pajėgia

ištirti savo srities literatūrą. Betarpiam mokslininkų kontaktas yra susižinojimo palengvinimas.

Tačiau neapsieinama be teoretikų

Bet modernus mokslų kūrimas negali apsieiti be teoretikų. Teoretikų klausimas gamtos moksluose iškilo šio šimtmečio pradžioje. Pirmasis Berlyno universiteto fizikas teoretikas buvo Max Planck. Teoretinė fizika dabar yra dėstoma kiekviename didesniame universitete. Greta fizikos ir kiti gamtos mokslai turi teoretinius kursus. Atominė fizika be teoretinių žinių visai negali apsieiti. Žymiausi didžiųjų atominės fizikos institutų teoretikai yra Oppenheimer (Los Alamos, USA), prisidėję prie atominės bombos išvystymo, Fermi, pirmo branduolinio reaktoriaus Chicagoje išvystymo bendradarbis, Weisskopf — generalinis CERN direktorius. Ankstyvesnė fizika iš eksperimentinių duomenų kūrė teoriją. Dabar vyksta atvirkščias procesas: teorija pramato eksperimentų kelią. Kitaip pasakius, eksperimentai tik patvirtina teoriją. Žinoma, tai nereiškia, kad gamtos mokslai surado vieną bendrą teoriją, kurią reikia tik patikrinti. Kiekvienas eksperimentas, kuris kaštuoja milijonus dolerių, turi būti iš karto gerai pergalvotas. Prie eksperimento įvykdymo yra pririšama tūkstančiai žmonių. Tarp eksperimento ir teorijos yra simbiozė, kitaip pasa-

kius, abipusiai naudingas tarpusavio sutarimas.

Mokslas yra mokslininkų gyvenimo malonumas ir druska. Mokslininkas nėra valdininkas. Mokslas yra gyvenimo džiaugsmas. Mokslininkas dabar yra modernus nežinomas kareivis.

Mokslų bendradarbiavimas ir bendras linkimas

Fizika eina kolektyvinio darbo keliais. Kiti gamtos mokslai, kaip biologija ir chemija, turi patį palankumą. Tik didelės gėmės turi gamtos mokslo paslapčių. Bet atskiras mokslininkas šių gėmių pasiekti negali. Tai gali būti prieinama tik mokslininkų kolektyvui. Tyrimo darbas ir uždavinys turi būti išdalintas tarp mokslininkų. Biologija ir chemija turi daug susilietimo taškų. Tarp šių mokslų turi būti bendradarbiavimas. Vėžys yra sunki biologinė problema. Bet šitą problemą gali išspręsti tik biologų, chemikų ir kt. kolektyvas. Atskiras mokslininkas negali įveikti visą problemos platumą. Vėžio nugalėjimas bus taipgi kolektyvinis pastangų išdava. Vėžio problemos komplikotumas ir paslaptinumas lig šiol pranešė ne tik individo, bet ir kolektyvo pastangas. Didelis darbas ir daug sunkių pastangų dar yra prieš akis. Ši problema bus įveikta tik po didelio chemikų ir biologų pasirengimo.

Bet gamtos mokslų istorija ant kiekvieno posūkio turi stambių asmenybių. Tik vis dėlto prie šių asmenybių iškilimo daug prisidėjo vieni ar kiti bendradarbiai. Šių dienų gamtos mokslai neina prie mokslininkų suniveliavimas. Atskiras nis tyrimų darbas nėra moksli-

KEN & PETE'S Thin and Crisp PIZZA

Fast Service — 6 Delivery Men
Delivery for Parties very prompt
Call us anytime.
Tel. GI 8-5020
6802 W. 111th St., WORTH, ILL.
Other location at
9919 W. 143rd Pl., Orland Park

ninkų suniveliavimas. Atskiras žvejys negali ištraukti žuvies iš okeano gelmių. Gamtos mokslo gelmių taipgi negali pasiekti atskiras mokslininkas. Tik problemos pasidalinimas veda prie laimėjimo.

Geriau švelnumu daryti atgailojančius, kaip griežtumu — veidmainius.

— Sv. Pranciškus Salezietis

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

TAIPGI MAISTO PRODUKTAI
Licenzijuota Lietuvių įmonė registruota U.S. Dept. of Justice
COSMOS PARCELS EXPR. CO.
MARQUETTE GIFT PAR. SER.
2608 ir 2439 W. 69 St., Chic., Ill.
WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chic., Ill.
CA 5-1884

DIDELIS IŠPARDAVIMAS medžiagų ir kitų prekių nepaprastai pigiomis kainomis. Angl. kostiumams medžiagos kainavo \$18, dabar tik \$14, 100% viln. medžiagos kainavo \$14, dabar \$10.50. Medžiagos 5 kostiumams \$22.50. Naujienai! Suknelės medžiagos — metalinis žibantis nylonas, kartu su pamašalu!
Vedėjai Edv. ir Vy. Žukauskai

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

Sav. DAN LIUTIKAS

TAISTYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS • GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Dabar laikas siųsti
savo artimiesiems dovanas
VELYKOMS

ir tik per

CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.

Centrinė įstaiga:

220 South State Street

Telefonas WA 2-9554,

skyrus Marquette Parke

2618 West 63rd Street

Telefonas WA 5-2466

Dabar galite užsakyti per mūsų įstaigą automobilius, motociklus, šaldytuvus, skalbimo mašinas ir kitus vietinės gamybos fabrikatus. Pas mus taipgi rasite gausų, tinkamų siuntimui, prekių ir maisto siuntinių pasirinkimą.

Užleikite, apžiūrėkite ir įsitikinkite patys.

Jau 18 metų
pristatomė siuntinius
i Lietuvą
VISADA LAIKU!

MARQUETTE PARKE •• AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

Taupykite savo pinigus pas mus. O jeigu jau esate pasirošę įsigyti savo namus ir norite gauti paskolą, tai imkite į Marquette Parke — Amerikos Lietuvių sostinėje, Chicago Savings and Loan bendrovėje, kur visada gausite teisingą patarnavimą, pelningą dividendą ir apdraustą savo santaupų saugumą.

Chicago Savings bendrovė jau 40 metų teikia įvairius finansinius patarnavimus šio didmiesčio ir jo apylinkių lietuviams. Tūkstančiai pasinaudoja šios patarnavimais. Kviečiame jais pasinaudoti ir Jus.

Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet stengiamės visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams ir visada siekiame finansinės stiprybės. Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsargią, protinę pinigų administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša Jums gerus dividendus.

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-in Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Mokame aukštą

4 1/2 %

dividendą investavimo sąskaitoms

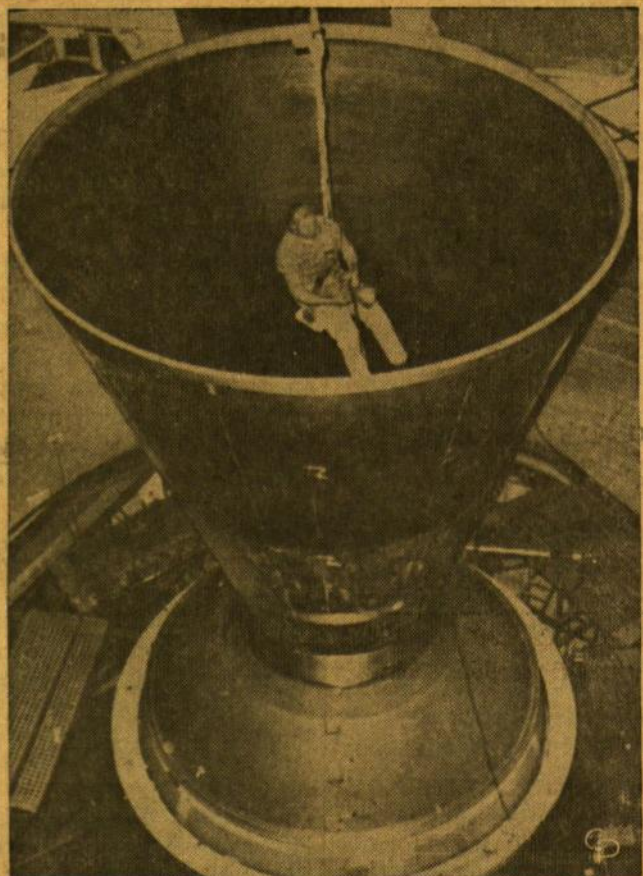
and LOAN
ASSOCIATION

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:30 P.M.

Chicago Savings

6245 So. Western Ave. Chicago, Illinois 60636 GR 6-7575

Didžiausias pasauly variklis. "Thiokol Chemical" bendrovės technikas nuleidžiamas į žiotis pasaulyje didžiausio kietojo kuro variklio Brunswick'e, Ga. Variklyje telpa apie 400 tonų degamosios medžiagos. Technikas liepsnų purkštuvu ruošia variklį pirmam 60 sekundžių statiniam bandymui.

DĖMESIO!! FIRMA

PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY, Inc.

Vyr. įstaiga 1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

Tel. IN 7-5522

Pagal susitarimą su Sovietų Sąjungos Vnešpositorg priima užsakymus iš Amerikos gyventojų dovanom, aukštos kokybės sovietinėmis prekėmis, kurios bus įteiktos be jokių muitų ar kokių primokėjimų gilinėms, gyvenantiems Sovietų Sąjungoje.

Didelis prekių pasirinkimas; tarp jų automobiliai, motociklai, dviračiai, televizijos aparatai, šaldytuvai, radio aparatai, siuvamos mašinos, foto aparatai, laikrodžiai, akordeonai ir t. t.

Prekių pristatymas garantuojamas per 8 iki 40 dienų, atsižvelgiant į tai, koksai daktas dovanom parenkamas.

Reikalaukite katalogų telefonu ar raštu, kuriuos gausite nemokamai iš mūsų Vyr. įstaigos:

Package Express & Travel Agency, Inc.

PRIE ISTORINIŲ ŠALTINIŲ GELMĖS

Žinią apie dr. J. Deiveikės mirtį perskaičius

J. DAINAUSKAS

Dr. J. Deiveikė - Navakienė buvo didelė mokslininkė lietuvių moterų tarpe, o istorikų tarpe iki šiol tai buvo vienintelė tokio masto, patirties ir erudicijos. Čia sunkiausia rašyti tą mažą žodelį buvo. Negailėstinga mirtis vasario mėn. 26 d. Paryžiuje nutraukė josios darbus, neleido jai sulaukti Lietuvos išlaisvinimo, o ji labiausiai svajojo grįžti į laisvą atgavusį kraštą ir ten pasidalinti su jaunimu savais atradimais, laimėtais Lietuvos praeities tyrinėjimo sriatyje. Nelengva yra patikėti, jog ji jau išėjo iš gyvųjų tarpo, sulaukusi 58 m. amžiaus.

Lietuviškųjų temų nešėja
į tarptautinius forumus

Nuo to laiko metai po metų ji vis dalyvaudavo tarptautiniuose kongresuose, skaitydama juose mokslinius pranešimus, aiškinančius tą ar kitą Lietuvos istorijos klausimą. Jos parengtų pranešimų, paskaitų tik maža dalis tebuvo paskelbta. "Slavonic Review" 1953-54 buvo paskelbtos studijos "Diarchija", "Paskutinio atsivertimo Europoje teisinis aspektas". Po to sekė (daugiausia prancūzų kalba) istorijos ir teisės istorijos leidiniuose "Svetimšalių teisės XIV-XV Lietuvoje", "Moters padėtis L. Statute", "Tariamasis Kriavo aktas" (kur dr. Deiveikė įrodinėjo, kad tame akte esama išsireiškimo, kurie autentiškiems XIV a. dokumentams nėra žinomi), "Taikos idėjos vykdymas XVI a. Didž. Liet. Kunigaikštystės veikloje", "Nuosavybės sąvoka Rytų Europos kodeksuose" (pirmon eilėn Lietuvos Statute). Į Tarptautinį religijų kongresą Japonijoje 1959 m. pasiuntė savo paskaitą apie "Lietuvos krikštą reikšmę dartinėje Europoje, o Tarptautiniame religijų istorijos kongrese Marburge (Vokietijoje) 1960 m. skaitė apie "Sąmelnytės liekanas, pastebimas Lietuvos Statute tekste". Tai tik maža dalis josios studijų, paskaitų, rašinių.

Greta viso to, kruopščiai be-

A. ar istorikė Jonė Deiveikė - Navakienė

AISČIAI LIKIMINĖJE KRYŽKELEJE

Vyt. Alanto paskaita Detroite

Vasario 21 d. Tarptautinio instituto salėje, Detroite, Lietuvos kultūros klubas suruošė viešą paskaitą tema: "Aisčiai likiminėje kryžkelėje".

Paskaita savo turinimu ir įdomumu pagavo klausytojus. Tokį vertingą istorinės paskaitos pristatymą turėjo išgirsti bent pora šimtų Detroito lietuvių. Deja, toli gražu jų tiek nesusrinko.

Temos naudingumas ir įdomumas verčia mus pagalvoti, kaip tokias paskaitas galima būtų sirausdama po archyvus, daugiau kaip pora metų nuolat važinėjo iš Paryžiaus į Vasario 16-sios gimnaziją, kur dėstė Lietuvos istoriją. Norėdama pasidalinti su jaunimu savo atradimais, mokė jaunimą didžiuliais Lietuvos praeities. Jos ankstyva mirtis Lietuvos istorijos tyrinėjimams sudavė sunkų smūgį. Geriausias jai paminklas būtų jos paskaitų, rašinių, studijų išleidimas.

paskleisti plačiau. Manėčiau, kad šią paskaitą būtų pravartu paskelbti ir periodinėje spaudoje.

Prelegentas, apžvelgęs giliai ir tolimą aisčių praeitį, priėjo liūdno išvados: "Mes, paskutiniai aisčiai, t. y. lietuviai ir latviai, esame atsidūrę likiminėje kryžkelėje. Praėjusieji amžiai, lygiai ir naujieji laikai, diktuoja būtinybę ieškoti bendro kelio, bendros federatyvinės valstybės su latviais ir estais. Amžių tėkmėje aisčiai turėjo milžiniškų nuostolių žemėmis ir žmonėmis, ir šiandien tas pražūtingas mažėjimo procesas vyksta toliau. Istorijos ratas sukasi nepalankia mums linkme. Reikia tą kryptį keisti. O tai galime tik mes ir latviai bendromis jėgomis padaryti. Prūsai ir jotvingiai iš savo didvyriškų kapų rodo kurlink turėti paskutiniai aisčiai, o su jais drauge ir estai. Juk savo laiku ir karalius Mindaugas svajojo visus aisčius apjungti vienoje valstybėje".

Prelegentas paskaitos pabaigoje nurodė, kuriais keliais aisčių palikuonys turėtų eiti, būtent:

1. Siekti Pabaltijo tautų apjungimo į vieną politinį vienetą — Pabaltijo Jungtines Tautas, Pabaltijo Tautų Federaciją ar kaip kitaip mes tą tautų junginį pavadintume;

2. Jei prie tos federacijos dėl vieno ar kitų priežasčių nesidėtų estai, politinio apsiungimo turi siekti Lietuva ir Latvija, nes tai yra abiejų brolių tautų išlikimo problema ir garantija;

3. Per ilgus amžius visos trys Pabaltijo tautos yra parodžiusios didelį subrendimą ir atsparumą, išsaugodamos savo tautines vertybes svetimų priespaudoje, lygiai kaip ir per savo nepriklausomo gyvenimo metus jos pademonstravo aukštą politinį, kultūrinį bei tautinį subrendimą, tuo sudarydamos rimtą pagrindą prielaidai, kad, apsiungusios į vieną politinį kūną, šios tautos būtų ne tik žymiai pajėgesnės sėkmingiau ginti savo egzistenciją, bet ir susidarytų palankesnės sąlygos savo kultūriniam bei tautiniam plėtojimui, be to, net kariniu požiūriu būtų galingesnės ir piktiems kaimynams ir šia prasme būtų sunkiau įkandamos.

4. Tautiškai ir kultūriškai mes gal ir galime toliau turėti savo atskiras istorijas, bet politiškai Estijos, Latvijos ir Lietuvos istorija po ilgų klaidžiojimų bei išsiskyrimų turi, pagaliau, subėgti į vieną tėkmę. Naujoje bendroje valstybėje mes visais atžvilgiais pasijustumė saugesni ir ramiau galėtume pasitikti vienokius ar kitokius įvykius.

Tačiau reikia pasakyti, kad Vyt. Alantas iškėlė ne naujas mintis ir ne naujus politinius samprotavimus. Visu tuo jau praeityje siejosios daugelis lietuvių (kun. dr. A. Jusaitis, kun. A. Milukas (1914), dr. J. Sluopas, O. V. Milašius ir kt.). Tik latvių vis dažnu atveju buvo galvojama, lyg geriau išnykti nuo žemės veido, negu sudaryti bendrą Lietuvos - Latvijos - Estijos valstybę. Ir šiuo metu, kada mūsų tautos kruvinoje okupanto vergijoje naikinamos, latviai nei spaudoje, nei susirinkimuose nebando pagalvoti apie aisčių apsiungimą lygiomis tei-

sėmis ir lygiomis pareigomis. Atrodo, turėtume šiuo klausimu bent kartą su jais atvirai pakalbėti. Juk esame kraujo broliai ir sesės, nežiūrint, kad vieni įsigijome daugiau vokiškos, kiti gal kitokios kultūros bruožų. Ateityje viskas bendroje valstybėje išsilygintų, vieni kitus daugiau pažintume, o mokykla jaunimą taip paruoštų, kad išnyktų antagonizmas, panašiai, kaip išnyko bet kokie skirtin-gumai tarp aukštųjų ir žemųjų. Tokiam nuosprendžiui laikas, gal būt, neįaučiamai artėja. Ar esame jam pasiruošę?

V. Mingėla

SUSTOKIT, APŽIURĖKIT — MŪSŲ METINĮ IŠPARDAVIMĄ

STEIN TEXTILE CO.

Didelis užuolaidų skyrius, kuriame galite savo langams pasirinkti urminėmis kainomis iš tūkstančių įvairių užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritinių: damasko, brokados, "boucle's", "fiberglass". Jei jūs nemokate siūti, mes jums jas pagaminsim.

PIRKŠIT NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylonų, taffetų, aksomo, angliskų medžiagų paltams ir kostiumams slunčiniui artimiesiems Lietuva ir tolimajai Sibirui už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta. Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę. Jefferson St., Cherm's alkātėje

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.

3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS
RADIO, STEREO APARATŲ. PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

4½% 5%

current dividend on investment bonus
4½% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokama 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po ½% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., Antr., Penkt. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta; Ketvirtad. 9 v. r. — 5 v. v.

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PROSP. 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad., ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienomis nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. p. p.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

MARCH — KOVO 4, 5, 6 D. D

BISQUIT COGNAC POPULAR PRICE

CHANTRE V.X.O.P. IMPORTED GERMAN

BRANDY Fifth \$4.89

MOUQUIN IMPORTED 10 year old

BRANDY Fifth \$3.79

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P. Fifth \$4.89

RICCADONNA VERMOUTH IMPORTED

Dry or Sweet 30 oz. Bottle \$1.29

BANDOR IMPORTED MIDUS WINE Fifth \$1.79

GERMAN 1962 & 1963 VINTAGE

Liebraumilch, Schwartz Katz,

Moselblumchen Fifth .98c

IMPORTED DANISH CHERRY

or BLACKBERRY WINE Fifth \$1.59

CHERRY HEERING LIQUEUR Fifth \$5.98

MILLER HIGH LIFE BEER

12-12 oz. Cans \$1.89

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident call)

G R 6 - 7 7 7 7 24 hour towing service

Karosijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai.

BODY & FENDER WORK

PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS ČESAS

Taupykite

MES MOKAME

4½% ANT VISŲ SĄSKAITŲ

Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi \$10,000 apdrausta Federalinės valdžios agentūroje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

SIUNTINIAI — DOVANOS Į SSSR

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vnesheposyltorg)

EXEKUTYVIS OFISAS

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York — Tel. IN 7-5522

DĖMESIO

DĖMESIO

Pranešame, kad pagal naują susitarimą tarp Vnešposyltorg, Maskvoje ir Package Express jau dabar galite siųsti savo giminėms ir draugams siuntinius į SSSR, jie nieko neturės primokėti gaminti ir įvairių produktų siuntinių-dovanų, kurie bus sudaryti iš SSSR gamintų pirmos rūšies produktų.

Čia nurodytos kainos yra VISOS IŠLAIDOS produktams parinkti ir jiems nuvesti į bet kurį SSSR dalį.

Užsakyti siuntinius sudaromi Maskvoje, Odesoje ir Rygoje.

Siuntiniai bus įteikti gavėjui po 10-20 dienų užsakymui atėjus į Maskvą.

Siuntiniam galima užsakyti ir delikatesus, tarp jų — juodąją ir baltąją konservus, šprotus, saldinius ir kitus.

Siuntėjas gali siųsti dovaninių siuntinių kiek nori. Yra ir paruošti, standartiniai siuntiniai, arba galite pasirinkti produktus patys iš katalogo.

Firma atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	968 BLEECKER STREET	RE 2-7476
COHUES, N. Y.	13 SARGENT STREET	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J.	FREEMONT ACRES	863-0494
PHILADELPHIA 23, PA	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENSTOWN, PA.	126 TIGHMAN STREET	HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, CAL	107 SO VERMONT AVENUE	DU 5-5550
CHICAGO 23, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	RU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BUFFALO, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAN AVENUE	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	943-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 South Avenue	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1228 KENILWORTH AVENUE	PE 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAN AVENUE	TO 9-3980

REIKALAUKITE MŪSŲ NAUJŲ KATALOGŲ SOVIETINIAMS PRODUKTAMS

Dovanų pristatymas ir apsauga garantuojama.

PALŪŽO DAR VIENAS STULPAS...

Inž. Vytauto Pavilčiaus netekus

K. KAUNAS

Ne audra išrovė, ne priešas sunaikino, bet Amžinybė visai netikėtai š. m. vasario 25 d. pasišaukė žinomą visuomenės veikėją ir kultūrininką a. a. dipl. elektrotechnikos inžinierį Vytautą Pavilčių, kuris iš tremties Vokietijoje atvyko su šeima į Chicago ir čia praleido pastaruosius metus, dirbdamas savo srityje, o visas laisvas valandas skirdamas lietuvių kultūrinei ir visuomeninei veiklai.

Lietuviai inžinieriai jo gedi, kaip Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąj. Chicago skyriaus (pirmojo šios organizacijos branduolio) aktyvaus nario - steigėjo; jų organas "Technikos žodis" gedi nuolatinio redakcinės kolegijos nario ir pastarųjų metų pagrindinio jų veiklos darbininko; idėjos draugai gedi brangaus, tauraus bičiulio; jo žmonai ir dviem dukroms tai tragiškas įvykis, nė vienai nespejus su juo net atsisveikinti, nes velionis staiga mirė širdies priepuolio pakirstas; vos grįžęs iš darbo.

Giliai pozityvaus lietuviško darbo vagą išvarė a. a. V. Pavilčius. Todėl verta su jo gyvenimu ir darbais mums, o ypač jaunajai kartai, kurią velionis taip mėgo, susipažinti.

Veiklų jaunystė

V. Pavilčius gimė 1904. X. 17, Šuklių k., Žaliosios vls., Vilkauskio apskr. 1923 m. baigė Mariampolės realinę gimnaziją, 1936 VDU technikos fak. elektrotechnikos skyrių. Iš Liet. Enciklopedijos sužinojo, kad jis buvo "Aušrinės" redakcijos narys ir administratorius, kad jis ruošė vaidinimus bei paskaitas kaimė — taigi, nuo jaunuolio dienų pradėjo tą pozityvų kultūrinį darbą, tokį reikšmingą tik ką atgimusiai tautai ir valstybei.

Būdamas studentu, dalyvauja Studentų techninių dr. jos, Studentų susisiekimo dr. jos ir studentų aušriniečių veikloje. Tenka pastebėti, kad vėliau aušriniečių veiklą sulėtėjus, daugelis jų, baigę mokslus, pasišvenčia savo profesiniam darbui, o politiniame gyvenime dažniausiai liejosi į valstiečių liaudininkų eiles. Panašus šia prasme me buvo ir V. Pavilčiaus kelias. Baigęs universitetą, jis tampa elektrotechnikos specialistu, ir iškart apkraunamas įvairių tarnybų pareigomis.

Jaunimo veiklos talkininkas

Tremtyje inž. V. Pavilčius jau nesireiškia jokioje politinėje akcijoje, nors jos nesmerkia. Visas jėgas dabar jis skiria kultūriniam darbui. Augsburg, Vokietijoje, pirmaisiais pokario metais jis lietuvių stovyklų švietimo vadovas, o atvykęs į Chicago, jis tampa vienas lietuvių inžinierių organizacijos steigėjų.

Augindamas ir leisdamas mokslus savo jaunas dukras, V. Pavilčius jaučia pareigą jas išauklėti susipratusiomis lietuvaiteimis. Todėl jis čia ypač ima reikštis kaip skautų veiklos rėmėjas. Joks praktiškas jų veiklos paruošimo darbas, jokia stovykla, jokia Kazuko mugė be jo talkos neapsieina. Kur jaunosioms skautėms reikalingas transportas, ar bet kokia pagalba, V. Pavilčius visada pasirodęs joms padėti. Taip jis čia užsitarnauja net "tėvų tėvų" titulą. Šiandieną daugelis buvusių jaunuolių skautų jau pačios yra motinos ir yra veikiamos šviesaus velionio pavyzdžio, perduodant pavergtos Tė-

vynės meilę naujoms lietuviškoms atžaloms.

Pagrindinis "Technikos žodžio" ramstis

Kaip samoningas lietuvis ir savo srities specialistas V. Pavilčius suprato, koks nepaprastai svarbus yra lietuviškojo technikos žurnalo leidimas vi-

A. a. inž. Vytautas Pavilčius su savo profesijos kolegų tarpe. 1961 metų ALIAS Chicago skyriaus techn. spaudos sekcijos vadovybė: pirmoje eilėje iš kairės į dešinę K. Bertulis — ALIAS c.v. atstovas, prof. S. Dirmantas — ALIAS c.v. atst., B. Lukšaitis — ALIAS Chicago skyriaus v-bos atst., G. J. Lazauskas — sekcijos vadovas; antroje eilėje iš k. į deš. J. Slabokas — "Technikos žodžio" techn. red., K. Paukštys — "T. Z." administratorius, D. Šatas — sekr., vadovo pav. K. Kaunas ir Vytautas Pavilčius.

same pasaulyje pasklidusiems lietuviams inžinieriams apjungti. Šio žurnalo reikšmė ypač jaučia toliau nuo lietuviškų centrų gyvenančių inžinierių, nes tik jame randa organizacinės veiklos žinių, profesinės informacijos iš laisvojo pasaulio ir pavergtos Lietuvos, jaučia jo puslapius skatinimą nepulti į pesimizmą, o išlaikyti rezistencijos dvasią. Tad V. Pavilčius visą širdimi ir dalyvauja "Technikos žodžio" redakcinėje kolegijoje, o reikalams sušlubavus, jis nesvyruodamas apskrauna net redakcinės kolegijos pirmininko pareigomis, gerai žinodamas, kad tai bus begaliniai sunkus darbas. Čia pasireiškia tikras V. Pavilčiaus organizacinis talentas: jam pavyksta rasti apšiai naujų talkininkų, kurie

sutinka perimti žurnalo administraciją. Pasiseka išbristi iš finansinės krizės. Toliau visa energija jis ieško žurnalui naujų plunksnų talkininkų. Visas jo dėmesys krypta į mokslus JAV-bėse baigusius jaunuolius, čia įgyjančius mokslo doktoratus, kviečiant juos pasisakyti "Technikos žodyje". Daugelis jaunuolių tą V. Pavilčiaus kvietimą priima, mus net nustebindami grynai lietuvių kalba ir aiškiu mokslišku stiliumi. Žinoma, anie yra lietuvių studentų organizacijų veteranai. Kitiems, negalintiems raštu laisvai išsireikšti gimtąja kalba, talkina rašto galutiniam apipavidalinimui pati redakcija.

Štai kodėl yra skaudu lietu-

viškai visuomenel, kad V. Pavilčiaus darbas taip staiga nutrūko, kad kito tokio darbininko jo vieton bus sunku ir nerasti. Paminėtinas dar jo nuolatinis bendradarbiavimas Lietuvių Enciklopedijoje, kur jis rašė elektrotechnikos auto transporto klausimais.

V. Pavilčiaus pėdomis

Linkėtina, kad V. Pavilčiaus gyvenimo ir darbų pavyzdys šviestų jaunajai lietuvių kartai, kurią velionis taip mylėjo ir taip ją pasitikėjo. Linkėtina, kad ir jaunoji karta įsisąmonintų, jog niekas iš sytinių mūsų tautai laisvės nepasiūlys ir

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS

IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atideant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago 29, Illinois

Tel. PR 6-8998

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siūniant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuos skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK, N. Y. — 39 — 2nd Avenue AL 4-5456
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-6808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, MASS. — 327 W. Broadway Tel. 268-0068
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7390 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. GL 8-2256
- HARTFORD, Conn. — 11553 Jos. Campan GL 7-1575
- HARTFORD, 14, Conn. — 200 Franklin Ave. Tel. 233-9090 ir 246-0215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-4440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street PO 3-8569
- NEWARK 2, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 2-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATTERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-8992
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1807 E. Garson Street RI 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
- YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave. GR 6-2781

NAUJI LEIDINIAI

LIETUVIŲ DIENOS, 1965

m., sausio mėn., nr. 1. Naujų metų pirmasis žurnalo numeris įvairius raštais ir iliustracijomis. Sąsiuvinis pradamas prof. J. Ereto žodžiu "Sąlygos išlikti ištikimais tautai". Tų sąlygų profesorius nurodo tris: tautiškumą, kūrybingumą ir vieningumą. Įdomus puslapis "Mintys naujuosius metus sutinkant", kuriame duodami anketiniai atsakymai poeto, politiko, teisininko ir diplomato. Iš jų ten ypač vaizdus ir labiau mūsų praities ir dabarties kultūrinę situaciją užgriebęs atsakymas yra poeto Jono Aisčio. Neiškenčiame bent dalies jo čia nepacitavę: "Jei būčiau turtingas, tai pasisamdyčiau žmogų, kuris už mane rašytų, o aš tik skaityčiau. Deja, nei aš, nei mano tautiečiai, nei mano tauta, mes visi neturtingi ir skurdžiai. O jei kas kiek prasisiektų, tai neprasisiektų tiek, kad galėtų išbristi iš dvasinio skurdo. Ir tai ne šių ar pernykščių metų negandas. Tai sena, sena, kaip pati lietuvių tauta, problema. Visai neseniai sužinojau, kad mūsų kunigaikščių, vyskupų ir didikų dvaruose nebuvo nei vieno pirmos eilės meistrų paveikslų...

nepadovanos, kad laisvė tėra tik iškvojama. Gi niekas kitas, o tik jaunoji karta tą kovą gali tęsti, savo visuomeninė, kultūrinė ir profesinė veikla talkindama visos tautos laisvės kovai ir laisvo pasaulio pastangoms visiems laikams atsikratyti prie spauda ir žmogaus nužmoginimu.

O kad mane ir mano informatorių į miltus sumaltų meno istorikas Reklaitis. Bet, anot mūsų politikų, nusiminti nėra rimto pagrindo. Juk buvo laikai, kai apie Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę negalvojo ir nespavono niekas. Paskui ta didelė mintis kilo vieno Daukanto galvoje, bet jis gyveno, galvojo ir mirė vienas. O šiandien ta mintis gyvena didesnė mūsų tautos dalis (esmi kuklus ir nesakau, kad visa). Kultūros niekas nesukūrė potvarkių ir griežta policine priežiūra, bet natūraliu ir organiškų jos pasilgimu. Jei ta diena būčiau nebuves tikras, niekad nebūčiau paėmęs plunksnos į rankas. Tuo tikėjimu nužymėtos visos dienos, visi metai. Štai ir optimizmas, kurio skaitytojais taip laukia".

Užkliuvus už poeto J. Aisčio, reikia redakcijai padėkoti ir už kitą šiame numeryje lyg ir naujai atidengtą, plačiau nežinomą, deš. neseniai P. Amerikoje mirusį poetą Antaną Vilių ir už gerą žodį jo adresu, kokio pasigendame gretimame puslapy, mi nint kito, jau visiems žinomo poeto Algimanto Mackaus mir-
tį. Pastarojo prašė velionis skaitytojui pristatomas kaip pasimetus, ir nuolatos nuo gimtosios žemės, ir pretenduojąs, ir pasidavęs kitų įtakoms, ir grubus, ir drastiškas ir nieko geresnio. Šitoks poeto menkinimas, sakytume, čia yra tokia pat teisybė, kaip ir ten pat atspausdintas tvirtinimas, kad poetas mirdamas paliko žmoną Dalią ir dukrą (Mackai nei dukros, nei sūnaus neturėjo).

THE MARIAN kovo mėn.

numeris išėjo su gavenios atgailos metų pritaikytu žydros spalvos viršeliu, pieštu dall. A. Korsakaitės. Washingtono gyvenantis religinių - filosofinių kūrinių autorius tėv. T. Ziūraitis, O.P., rašo įžanginį straipsnį apie žmogaus asmens didingumą. Kun. Vyt. Bagdanavičius, MIC, paskutiniu metu daugiau besidomįs Sv. Rašto studijomis, duoda straipsnį apie Sv. Jono apokalipsę, kaip įspėjimą knygą. Iš Argentinos atvykęs misininkas kun. Ant. Švedas, MIC, aprašo savo įspūdžius iš Peru sostinės Limos. Airių kapitonas P. D. O'Donnell iš Dublino at-

siuntęs straipsnį apie religiją Airijoje. Kun. E. Aksomaitis, MIC, pasakoja apie įdomesnius filmus. Nijolė Semėnaitė, išvykusi į Braziliją, atskleidžia įvykus, kodėl JAV jaunimas nežąsi dirbti Taikos korpuse. Ant. Yuknis pasakoja apie darytą dantų lietuvių kilmės White Sox metiką Br. Haward. Plėčiau su pažindinama su Sibiro miškininke. Straipsniai gausiai iliustruoti atitinkamais paveikslais. Suminimos naujos knygos ir duodama religinio gyvenimo apžvalga. Numeris, lyginant su vasario mėn., padidintas net 8 puslapiais.

FOTOGRAFAS ZAVIOMS NUOTAKA

THE Paul STUDIO

home of MODERN photography

PORTRAITS • CANDIDS

1213 S. MORGAN ST. Yards 7-5838

MIELI TAUTIEČIAI!

Pasiremdami ilgamečiu patyrimu ir nuolatiniais prekybiniais ryšiais su Lietuva kviečiame per mus pasiūti giminėms Tėvynei tai kas ten naudingiausia ir reikalinga.

Siūlome šiuos vertingus siuntinius labai aukštos kokybės dovanų ypatingai nuspaustomis kainomis įskaitant Sov. muitą ir pasiuntimą.

LKS: Vyr. arba mot. angliško gabardino lietaiškis; 3 1/2 jardų angliškos vilnonės medžiagos kostiumui ir 4 jardai puikaus nepermatomo nailono suknelės, tik už \$66.00.

Dvigubas LKS: 2 lietpalčiai, 7 jardai medž. dviems kostiumams 8 jardai nailono dviems suknelėms, tik už \$120.

P-3: 6 jardai šiltos angliškos vilnonės medžiagos dviems paltams ir 3 1/2 jardų extra geros viln. angl. medžiagos kostiumui tik už \$75.00.

V-3: 10 1/2 jardų labai tvirtų gražių vilnonių angl. medžiagų 3 eilutėms, tik už \$55.00.

N-4: 16 jardų keturioms suknelėms nepermatomo sunkaus pagedaujamų spalvų labai gražių raštų nailono, tik už \$45.00.

V-3 ir N-4 jungtinį siuntinį skaitome tik \$86.00 (ausitaupo pasiuntimo išlaidos), ir patį vertingiausią.

SM siuntinį: 6 vilnonės kašmiero skarelės su gėlėmis įvairių spalvų; 6 itališko šilko elegantiškos gražių raštų skarelės ir 3 skotiškos vilnos arba orlono labai šilti susegami arba per galvą užmaunami megztiniai, tik už \$65.00.

Garantuotas ir apdraustas pristatymas per 3-4 savaites. Gavėjams nereikia nieko primokėti. Viskas įskaičiuota į nurodytas kainas.

BALTIC STORES, Ltd.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2., England

Telef. SHO 8734.

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje, veikianti nuo 1938 m.

Atstovai USA:

L. Venckus, 7030 So. Talman Ave., Chicago, Ill. Te. 436-0494)

GAIVA, 3570 West Vernor, Detroit 16, Michigan.

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St.

POrtsmouth 7-8020

NELAUKITE, nes rytoj gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI SIŲ kompanijų:

AMERICAN BONDING
AMERICAN INDEMNITY
CASUALTY MUTUAL
FIDELITY & DEPOSIT
FIRE & CASUALTY OF CONN.
GIBBART INSURANCE
THE HANOVER
HIGHWAY INSURANCE
THE HOME
INTERSTATE
LASALLE CASUALTY

MANHATTAN FIRE & MARINE
MERCURY MUTUAL
MONARCH
NATIONAL UNION
NEW YORK FIRE
SECURITY INSURANCE
UNITED STATES FIRE
UNIVERSAL INSURANCE
WESTERN FIRE & CASUALTY
CALIFORNIA LIFE

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKay, Inc.

222 W. Adams Street

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

Mūsų erdviose patalpose

turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ISTAIGA

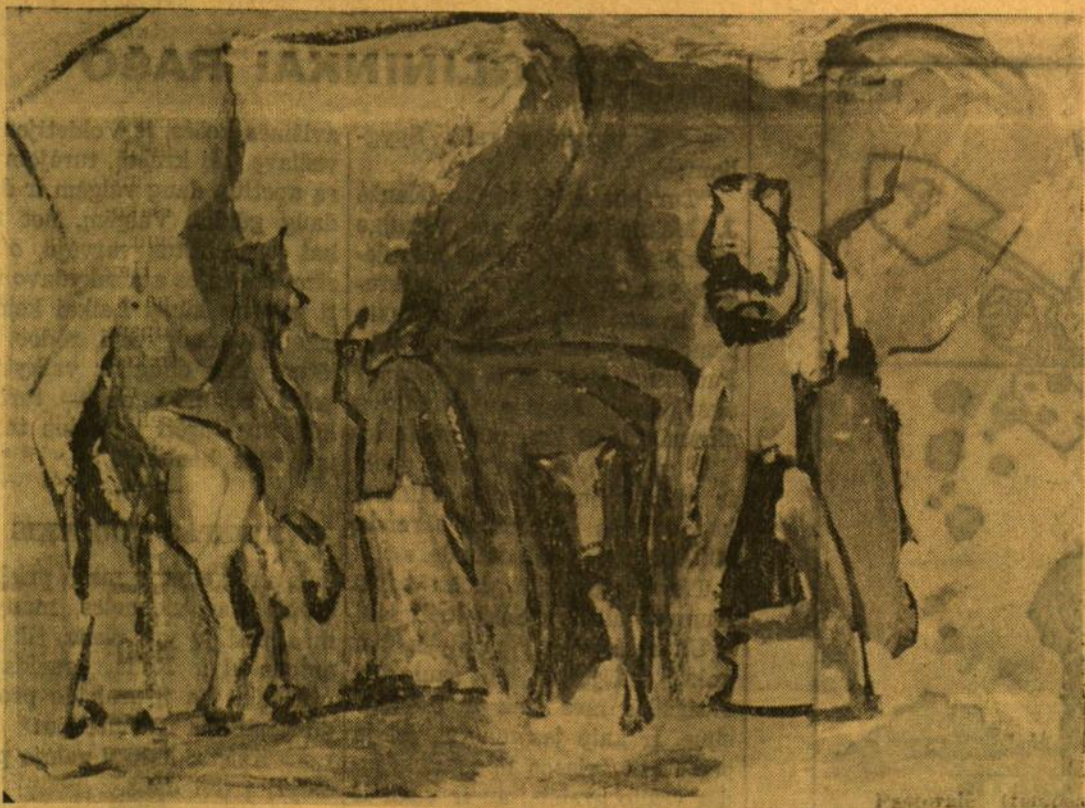
ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais 9-9 val., antr., treč. ir šeštadienis nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atidara nuo 11 iki 4:30 po pietų

Antanas Melnikas

Pastoralė (tempera)

Kultūrinė Kronika

• **KNYGŲ DERLIUS** 1964 IR 1963 METAIS. 142 liet. spaudinių suregistravo "Knygų Lentyna" 1964 metais, be to dar 41 lituan. veikalą kitomis kalbomis. 1963 metais buvo surašyta kiek daugiau, būtent — 135 ir 64.

Literatūros ir kalbotyros veikalų išleista:

	1964	1963
poezija	7	11
drama	3	1
romanai ir novelės	9	10
literatūros istorija	1	2
kalbotyros	—	1
vaikų knygų	2	3

viso 22 28

Iš suregistruotų spaudinių prie "tikrų" knygų tenka priskaičiuoti visas, kurios turi daugiau kaip 32 psl., tokių 1964 m. buvo 66, o 1963 m. — 70. Tai gi skirtumas nedidelis.

"Knygų Lentynos" 1964 m. nr. 3 jau išleistas, o paskutinis nr. 4 spausdinamas VI. Vijeikio spaustuveje. Š. m. nr. 1 pasirodys balandžio mėn.

Metinė prenumerata JAV-se ir Kanadoje — \$2.50, kitur tikrai \$1.50. Adresas: Lithuanian Bibliographical Service, 1132 N. Walnut Street, Danville, Illinois, 61833.

• **Pabaltijo tantomis** skirtas "Literary Review" numeris. Anglosaksiskame pasaulyje plačiai skaitomas ir žinomas literatūros žurnalas "Literary Review" šį pavasarį išleis specialų numerį, skirtą Pabaltijo tautų (lietuvių, latvių ir estų) literatūroms. Šitokioje tribūnoje dėmesio atkreipimas į Pabaltijo tautų literatūrinės tradicijas bei dabarties kūrybines pastangas yra didelis laimėjimas kultūrinės kovos fronte.

• **Vienuoelė** rašo mokslinį darbą iš lituanistikos. Sesuo M. Annuciata, Nukr. Jėzaus kongregacijos, dirbanti mokytojos darbe Amsterdame, N. J., savo vienos savaitės atostogas praleido Nėk. Pr. M. seserų vienuolyne Putname, Con., kur ji vienuolyne bibliotekoje, ALKOS archy-

ve ir k. papildomai rinkosi medžiagos savo rašomajai tezei magistrės laipsniui gauti iš lietuvių literatūros.

Sesuo M. Annuciata, gimusi JAV ir niekad nebuvo Lietuvoje, nori pati giliau pažinti lietuvių kultūros problemas ir tuo moksliniu darbu apie lietuvių literatūrą nori pasitarnauti anglų kalba skaitantiems apie Lietuvą. Ses. Annuciata kalba labai taisyklinga lietuvių kalba. Viešėdama Putname, ji išsiaišarės knygynuose ir protarpiais gyvu žodžiu tarėsi su asmenimis, kurie galėjo jai kiek padėti rasti daugiau medžiagos rašomai jos studijai. A. S.

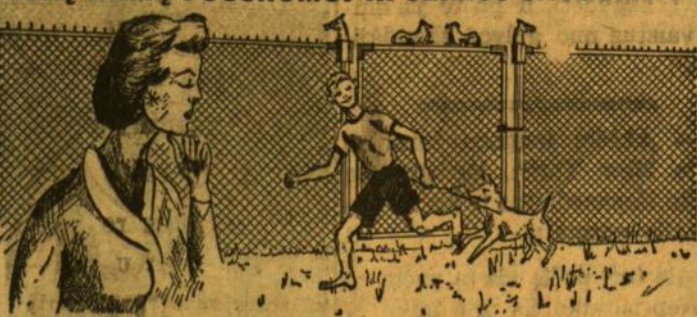
• **Justinas Marcinkevičius** ir J. Gričius lyg ir pakeliui į leniškus laurus. Sovietijoje ryšium su kūriniais pristatytais Lenino premijai gauti, ir kandidatus įtraukus ir "Hamleto" filmą, pretendentių sąrašą pradžioje nebuvo paminėtos minėto filmo operatoriaus J. Gričiaus ir dailininko J. Jenėjaus pavardės. Dėl to pasipiktino Maskvoje leidžiama "Literaturnaja Gazeta" — esa, tų autorių ignoravimas padaręs keistą įspūdį. Į sovietinių rašytojų organo nusiskundimą atsivėlę, nes vėliau paskelbtame pretendentių Lenino premijai gauti sąrašą (plg. "Tiesą", vasario 18, nr. 40), šalia pristatytų "Hamleto" režisieriaus G. Kozincevo, Hamleto vaidmens at-

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Rankomis išplaustyti pavelkslų rėmai. Pritalkinti pavelkslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

Irengiame tvoras, duris, langus, stogelius, tureklus ir kitus įvairaus metalo, plastikos ir stiklo gaminius jūsų namų pagerinimui ir papuošimui.

KOSTAS BUTKUS

Telefonai: LUDlow 5-6291, bet kuriuo laiku, PROspect 8-2781 rytais ir vakarais.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• **TECHNIKOS ŽODIS**, inžinierių ir architektų dvi mėnesinis žurnalas, 1964 m. lapkričio-gruodžio mėn., nr. 6. Redakc. adresas: G. J. Lazauskas, 1708 N. 22nd Ave., Melrose Park, Ill. 60160; administr. adresas: A. Pargauskas, 5823 So. Whipple St. Chicago, Ill. 60629. Prenumerata metams \$5.00.

• **KNYGŲ LENTYNA**, Lietuvių bibliografinės tarnybos biuletenis. Leidžia JAVLB Kultūros Fondas. 1964 m., nr. 3. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje \$2.50, kitur \$1.50. Pinigų perlaidas ir čekius adresuoti: Lithuanian Bibliographical Service, 1132 N. Walnut St., Danville, Ill. 61833.

• **ŠALTINIS**, tikybinės ir tautinės minties žurnalas. Leidžia Sv. Kazimiero sąjunga. 1965 m., vasario mėn., nr. 1. Metinė prenumerata \$2.00. Redakc. ir administr. adresas: 21 The Oval Hackney Rd., London, E. 2, England.

• **LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS**, 1965 m., sausio mėn., nr. 1. Išleista keturis kartus per

metus. Metinė prenumerata (\$4.00) mokama skyrių išdėdinti arba Biuletenio administratoriui: Dr. A. Garūnas, 2737 West 71st St., Chicago, Ill. 60629.

• **SKAUTŲ AIDAS**, lietuvių skautų ir skautiškų laikraštis, 1965 m., vasario mėn., nr. 2. Prenumerata metams \$3.00. Redakc. adresas: Skautų Aidas, P.O. Box 222, Thompson, Conn. 06277; administr. adresas: Kazys Česna, 58 Providence St., Worcester, Mass., 01604.

• **EGLUTĖ**, vaikų laikraštėlis, 1965 m., vasario mėn., nr. 2. Leidžia Lietuvių kultūros institutas. Redaguoja ir administruoja Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys. Prenumerata metams \$4.00. Adresas: Eglutė, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

• **ŽVAIGZDĖ**, Jėzaus širdies Pasiuntinys, 1965 m., vasario mėn., nr. 2. Leidžia Tėvai jėzuitai. Prenumerata metams \$3.00. Adresas: 2345 West 56th Street, Chicago, Ill. 60636.

KAI ABEJOJATE DEL SIUNTIMO dovanų savo draugams į S.S.S.R. PASINAUDOKITE ŠIUO SAUGIAUSIU KELIU:

1. Nuspręskite, ar jūs norit siųsti siuntinį iš Čia, ar dovanos užsakyti automobiliui, motociklui, slavamai mašinai, televizijos aparatui ar maisto siuntiniui.
2. Pasinaudokite patikimos firmos, kuri turi geriausią reputaciją, pataravimu.
3. Pasitarkite, ar šios firmos tarnautojai yra patyrę, kad galėtų tinkamai atlikti jūsų užsakymą.
4. Pasitarkite, ar ši firma yra oficialiai pripažinta.
5. Paieškokite firmos, kuri šios srities biznyje yra virš 30 metų. Paieškokite ir rasite: —

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Pagrindinė įstaiga: 716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106 — Telefonas WA 5-3455

SKYRIAI:

PHILADELPHIA
632 W. Girard Avenue
Philadelphia, Pa. 19123
Walnut 5-8878

BALTIMORE
3206 Eastern Avenue
Baltimore 24, Maryland
DI 2-2374

BLOOMFIELD, N. J.
228-230 Montgomery Street
Bloomfield, New Jersey
Phone: 748-8524

BOSTON
390 West Broadway
South Boston 27, Mass.
AN 8-8764

CHICAGO
4102 Archer Avenue
Chicago 32, Ill.
FR 6-0399

BRANCH
2242 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Illinois
BE 5-7788

CLEVELAND
7023 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
UT 1-0807

DETROIT
6400 Michigan Avenue
Detroit 10, Michigan
TA 5-7560

ELIZABETH
643 Elizabeth Avenue
Elizabeth, N. J.
EL 4-7608

HAMTRAMCK
11415 Jos. Campau Ave.
Hamtramck 12, Michigan
TO 8-7940

KANSAS CITY
18 S. Bethany
Kansas City, Kansas
AT 1-1757

LOS ANGELES
3216 Sunset Blvd.
Los Angeles 26, California
NO 5-9887

MIAMI
2755 Biscayne Blvd.
Miami 37, Florida
FR 9-8712

MINNEAPOLIS
217 E. Hennepin
Minneapolis 14, Minnesota
FE 2-4908

MILVILLE
49 Westwood Terrace
Milville, N. J.
826-5362

NEW YORK
484 East 7th Street
New York 8, N. Y.
GR 3-1755

OMAHA
5624 S. 32nd Street
Omaha, Neb.
731-8377

PITTSBURGH
340 Third Avenue
Pittsburgh 22, Pennsylvania
GR 1-3712

ROCHESTER
683 Hudson Avenue
Rochester 21, N. Y.
BA 5-5923

SAN FRANCISCO
1236 Ninth Avenue
San Francisco 22, California
LO 4-7881

TRENTON
790 Liberty Street
Trenton, N. J.
LY 9-9163

STANDARD FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef. — Virginia 7-1141

TURTAS — \$90,000,000.00

REZERVAI — \$8,800,000.00

Vienintelė lietuviška bendrovė Chicagoj mokanti dividendus kas 3 mėnesius. Dabartinis dividendas 4 1/4% visoms taupmenoms.

PASKOLOS NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI PRIEINAMOMIS SĄLYGOMS

VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro

Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.

Trečiadieniais nedirbama.

JUSTIN MACKIEWICH,
Valdybos pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.
Prezidentas

DRAGAS, šeštadienis, 1965 m. kovo mėn. 6 d. 7

• **AKECIOS**, humoro laikraštis, 1965 m., nr. 1. Leidžia Romuva ir Vaga. Numerio kaina 50 ct. Redakcijos ir administracijos adresas: 85-20 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421.

• **PIRMIEJI ŽINGSNIAI**, Kristijono Donelaičio lituanistikos mokyklos Chicagoje mokinių laikraštėlis, 1965 m., vasario mėn., nr. 5 (12).

• **LAISKAI LIETUVIAMS**, Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas, 1965 m., vasario mėn., nr. 2. Prenumerata metams \$3.00. Redakcijos ir administracijos adresas: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill., 60636.

las, 1965 m., vasario mėn., nr. 2. Prenumerata metams \$3.00. Redakcijos ir administracijos adresas: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill., 60636.

• **ZIBURELIAI**, L.B. Chicagos apygardos (II) leidinys mokykloms, 1965 m., vasario mėn. 16 d. Neperiodinis leidinys, medžiaga lietuvių jaunimo veiklai. Leidžia L.B. Chicagos apygardos valdyba. Šio sąsiuvinio kaina 10 ct. Administratorius: J. Bobiniene, 1530 So. 49 ave., Cicero 50, Ill.

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

THREE MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, Townhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

THREE MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESI OG NUO MR. NELSON SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 West 63rd STREET
Telef. PR 8-0833

PR 8-0834

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET

2314 W. 23rd PLACE

TEL. REpublic 7-1213

TEL. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA

TEL. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE.

TEL. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

TEL. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

TEL. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

TEL. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL.

TEL. OLYmple 2-1003

Remkite tuos, kurie skelbiasi dienr. Drauge.

Spogliai ir Dugliai

Redaguoja dr. S. ALIONAS

Kanapinis ir Lašininis

Mūsų laikų herojai

Seniau tik užgavėnių metu įvykdavo baisios kovos tarp Lašininio ir Kanapinio, gi šiais atominiais amžiais šie du priešai visą laiką tarp savęs kovoja. Kanapinio pusę palaiko visi daktarai, o Lašininio visos kepyklos, valgyklos ir gėryklos, todėl nepaisant, kad daktarai labai reikšmingi, kovą bent Amerikoje vis laimi Lašininis. Herojus Lašininis siaučia visuose parengimuose, kurių apgarsinimuose suskamba dainelė — bus šaunios vaishės. Tačiau šie Lašininio ir Kanapinio susirėmimai nėra tiek reikšmingi, yra ir kitokių susirėmimų, kur Kanapinis taipgi vis pralaimi.

Veiksniuose politika užima Lašininio postą, jai daugiausia tenka visų surinkimų, gi kultūra yra Kanapinio poste. Daktarai teigia, kad Kanapinis ilgiau gyvena, tai reikia tikėti, kad kultūra pakratys kojas vėliau, negu politika. Naujų laikų herojų Lašininio postą užima profesionalai ir biznierių su garbom rezidencijom. Koks nors vargšas kanapinis kultūrininkas prašo lašininį pagalbos, tačiau šie, matyt nelabai tiki medicina ir vis krauna paltis į taupymo ir skolinimo bendrovių klėtis, mūrijasi rezidencijas ir tikisi, kad lašiniai apsaugos nuo visokių negandų. Tačiau mes labiau tikime daktarais, kad vis tiek Kanapinis ilgiau gyvens, nors jis amžių amžius veda kovą su Lašininio. Tėvynėje Lašininio pareigas ejo mūsų valdininkija, o visokie kanapininkai menininkai klaurais kulnėmis mušė. Gi šiandien nieko nebėliko iš anų lašininio postų, ir tik kana-

Išlaikė žodį

Prez. Smetona vyr. štabo viršininkui gen. P. Kubiliūnui pažadėjo, kad į 1934 m. birželio 7 d. sukilimą įvelti kariai "teisman nebūsią atiduoti, bet drausmės keliu nubausi". Aleksandras Merkėlis, "Antanas Smetona, 426 psl.)

Birželio 7 d. dienos įvykių svarbesnieji kaltininkai Kariuomenės Teismo buvo skaudžiai nubausi: gen. P. Kubiliūnas ir gen. štb. plk. lt. J. Narakas — mirties bausme, prof. A. Voldebaras — 12 m. kalėjimo" ir t. t. "Ypač nelauktai skaudi bausmė buvo gen. P. Kubiliūnui, kuris juk faktinai sukilimui nevadovavo ir daug lėmė, kad vėl kuo greičiau tvarka būtų atstatyta". ("A. Smetona", 428 psl.)

Vyras yra toks sutvėrimas, kuris į beisoblo rungtynes bilietą perka prieš tris mėnesius, gi žmonai vardadienio dovanos bėga pirkti paskutinę sekundę.

Daina apie girą

(Užgavėnės praėjus)

Gerai vyrai, geroj girioj
Gerą girą gėrė,
O išgėrė vienas kita
Balansuoti stvėrė.

Visokie mokslai ir idėjos
Neverti nė šunies skūros,
Jeigu visi tie jų kūrėjai
Kasdien neišgeria geros.

Mokyklos kas šeštadieninė,
Ir kas jiems literatūra,
Nebus vaikai tie pilnutiniai,
Jeigu negirdys jų gira.

Ir taip gali sakyti, kaip nori,
Nebus sveikėjimo doros,
Ką ten supranta Montessori,
Niekad negėrėsi jų gira.

Emocijos paplūna žmogų,
Sveikėt reik kojom ir galvom,
Nesveikais, jei nerinksi uogų
Ir neužgersi jų girom.

Modernus menas deformuotas,
Tik kvapas pragaro siūro,
Nebus Valeškos balansuotas,
Kol neišmaudys jo giro.

Kas iš Bendruomenės tarybų,
Kaip naujas Vlikas susigros,
Jeigu jle nėjo rinkti grybų
Ir jei negėrė jie giros.

Sprogdina įtampas makaulė,
Nemoka nieks sveikėt darnon,
Todėl reik imti mūs pasaulį
Ir trenkt stačia galva giron.

Mikas Mužikas

— Alg. Gustaitis lig šiol bu-
vo daugiau žinomas kaip astro-
nomas.

B. K. Naujokas, Dirva,
1965. II. 12

*

— Kas sekė Hitlerį, darė blo-
gai. Bet kas neklausio tėvo, mo-
tinos, daro blogai.

Dr. A. Sužiedėlis

Dail. A. Valeška, kalbėjęs archi-
tektūros sultuanistinio simpo-
ziume Chicagoj.

MINĖJIMUOS IR PO JŲ

Nuo vasario pirmos iki kovo
šešioliktą minim kasdieną.
Patyrusio reikėtų žinovo
Kalbas surišuoti po vieną.

Nes kalba pirmininkai
Ir komitetai,
Atstovai ir autoritetai.
Kalba organizacijos
Ir korporacijos,
Ir klubai, ir draugijos,
Kad Lietuva vergijo.

Į salę minia sugužėjo
Minėt Tautos šventę garbingą.
Ir būgnai baisiai tratėjo,
Ir nuotaišos miniai nestinga!

Paskaitininkas numeris pirmas
Ant scenos užlipo.
Orus ir širmas
Prie mikrofono pilipo
Ir Lietuvos istoriją
Per valandą išporijo.

Nuo Mindaugo iki Smetonos —
Data į datą!
Tauta kiek valgė duonos,
Kaip naciai darė kratą.

Priminė, kad eksportavom bekonus,
Kad jiems šveidsdavom sonus,
Kad Vytautas mušė kryžiuočius
Ir kad auginom raguočius...

Pabaigė. Plojimai!
Ir atsidusimai.
I laikrodį žiūrėjimai,
Privatūs pašnabzdėjimai:
— Žinai, nupirkau namą!
— O aš šveirota.
— Žmona pabėgė pas mamą...
— Išsiučiau vakar pakieta.
— Tu kalbų, kad jas galai!
— Pavargai sėdėti?
— Ant TV Sullivanas.
— Norėjau pažūrėti.

Paskaitininkas numeris antras!
Pristato veikėjas:
Numeris antras politikierius,
Demokratas ir geras biznierių,
Brolybės skleidėjas!
Aplodismentai! Ir komplimentai!
Numeris antras prabyla,
Ir salė nutyla:
— Sveiki, piliečiai!
Nauji amerikiečiai!
Kažkur ir kažkada
Ten buvo Lietuva.
Malonu jus matyti
Ir žodį pasakyti,
Kad toji Lietuva,
Sakym, bus laisva
Po šimto metų, kito,
Anksčiau nepramatyta.

Minia sustoja
Ir ploja.

— Sudie! Turiu išvykti,
Nebegaliu palikti
Vaduoti Lietuvos.
"A, tuščia jos!"
Nulipdamas galvoja,
O salė ploja.
— Prieš stelo rinkimus
Užangažuot balsus
Gerai. Good-bye!
Dar kartą moja,
O salė ploja!

Kalba gaudžiai, kas moka, nemoka,
Žodžių sriautas ausis skalausja,
Doleriuką sukišę į voka,
Mes pamirštame kovą ir kraują.
O sugrįžę namo prie bokalo,
Beklausydami stereo garso,
Iš širdies ir minties greit išvalom
Lietuvos vadavimo narsą.
Tik kažin kur prie šalto Baikalo
Nepavalgiusios lūpos dėlioja
Žodžius himno, kaip duona ant stalo,
Ir kaip duona ten — šešioliktoji.
N. Ušvylusi

Atsilikimo pionieriai komunistai žadėjo kapitalistus palaidoti, bet pradėję kasti ėmė ieškoti kapitalistinių idėjų.

Pusiau slaptai

Abejojantiems patariam

TELEFORAS VESULIS

Aš seku dangų žvaigždutę
šviesią,
Lyg ištrūkusią iš savo švarko
saga.
Jei manęs daugiau nebemylėsi,
— Pasikarsiu ant mėnulio rago.

Širdies bėdos yra vienos iš
liūdniausių. O jeigu kas norėtų
tą jau ir taip tamsų reikalą
pabloginti, užtenka kam nors
apie tai pasipasakoti.

Visos didesnės bėdos yra pa-
lydimos komplikacijų. Komplikuotų
istorijų užkulisin man teko pažvelgti tik paskutiniųjų
dienų bėgyje, po to, kai mūsų
kvartalan paskyrė silpnų akių
laiškanęsi.

Dėl to štai, ir dabar ant ma-
no stalo guli keletas paklydusių
laiškų, rašytų mūsų šviesiosios
visuomenės narių. Esu tikras,
kad tie laišškai yra rašyti tų
pačių rankų, kurios kas savaitę
galį varsto susirinkimų ir minė-
jimų duris, nes to įrodymui, ant
vieno iš jų dar tebėra aiški dė-
mė rausvų dažų, tų pačių dažų,
kuriais dar vakar buvo nuda-
žytos parapijos salės kėdės ir
su kuriais aš išsityčiau savo
išieginį kostiumą.

Laiškų savininkai laukia grei-

tos pagalbos, ir pirmą, negu
pradės dairytis, ant kurio mė-
nulio rago patogiausia kartis,
jiems siunčiame po stambią do-
zė išminties žodžių.

Dear Ann:

Su vyru jau esu išsiskyręs
šešis kartus. Kokia jūsų nuo-
monė — ar tai gali reikšti, kad
mes nepajėgiame sugyventi? Be-
to, kartą jis man trinkelėjo
kirviu, žinoma, tik juokais. Rū-
pestį man kelia dar ir faktas,
kad per penkerius metus vyras
su manim kalbėjosi tik penkis
kartus.

Leokadija M.

Mielą Leokadija:

Kantrybės. Šventos kantry-
bės. Pabandykite. Nepalaidokite
laimingą šeimyninį gyvenimą
vienu neapgalvotu žingsniu. Sa-
vęs paklauskite, ar kirvis tik-
rai buvo aštrus? Ar pagalvojo-
te, kad jūsų vyras gal iš pri-
gimties yra lėtas ir tylus? Dar
kartą pabandykite. Susitalky-
mui, kodėl, pavyzdžiui, jam ne-
nupirkti naują kirvakotį?

Dear Abby:

Aš laikiuosi. Ką daryti?
Mielą Uršulę:
Kaip tai galėję įvykti? Juk
rašote, kad esate netekę. Pri-
sipatįstu, kad man čia daug
kas neaišku.

Dear Ann:

Ar jūs tikite į meilę iš pirmo
žvilgsnio?

Baltramiejus P.

Mielas Baltramiejau:
Taip, aš pilnai tikiu į meilę
iš pirmo žvilgsnio. Pavyzdžiui,
atsimenu, kaip pirmą kartą
žvilgterėjau į veidrodį. Koks
malonus ir neužmiršamas mo-
mentas.

Dear Abby:

Pusbrolis Bonaventūras, bai-
gęs studijas, atvyko mus ap-
lankyti. Nors jau praslinko tre-
ji metai, bet jis tebevieš, Sun-
ku nustatyti, kokie jo ateities
planai, nes visai nekalba nei su
manim, nei su žmona, tik sėdi
kampe ir kažkaip nekultūringai
žiopso į sieną. Man nė šilta, nė
šalta, kadangi Bonaventūro kė-
dė puikiaiusiai uždengia kilimo
skylę. Ar nemanot, kad pusbro-
lis galėtų retkarčiais ištarti vie-
ną kitą žodį?

Konstantas A.

Mielas Konstantai:
Ar nepagalvojot, kad pusbro-
lis Bonaventūras gali būti mi-
ręs?

Sportinis automobilis tuo geras
kad jame mažai vietos ginčams.

SPYGLININKAI RAŠO

— Persigandęs rašo Spyg-

liam:
"Tur būt ne iš pirmo išlaužė
J. Mėkns, rašydamas Drauge
sausio 23 d., kad saulė nuo žė-
mės yra 148,600,000 km. atstu-
me ir kad jos šviesa pasiekia
žemę per 1 val. 22 min. 23 sek.
Padalinus atstumą iš laiko gau-
sime, kad šviesos spindulys
skrenda 1740 km. per sekundę.
O gi man ir mokyklos suole
ir vėliau buvo kalte kalama,
kad šviesos spindulys skrenda
300,000 km. per sekundę.

Tik pagalvokite, koks tokiu
trumpu laiku greičio kritimas!
Už metų, kitų pranyks bet
koks judėjimas, o saulė ir
žvaigždės mes tiek ir tematy-
sime. Ir kaip jas matysi, jei jų
pasijustas šviesos spindulys ju-
dės vėžio greičiu, ar ir visai iš
vietos nesijudins? O sustojus
judėjimui, koks tada gyvenim-
mas?

Išėjai iš namų su gniužulu ža-
liųjų kišenėje, o kol pasieksi
banką, seniai jau esi miręs ir
palaidotas. Arba pradėsi prie
burnos nešti asbacho pilną tau-
relę, o kol ją prineši, jau laido-
tųjų direktorių matuoja tavo
ilgi. Tada jau ne gyvenimas, o
amen!"

Išėjai iš namų su gniužulu ža-
liųjų kišenėje, o kol pasieksi
banką, seniai jau esi miręs ir
palaidotas. Arba pradėsi prie
burnos nešti asbacho pilną tau-
relę, o kol ją prineši, jau laido-
tųjų direktorių matuoja tavo
ilgi. Tada jau ne gyvenimas, o
amen!"

— Uknolis skundžiasi:
"Buvo laikai, kai prisivalge

Nors tu ir va'dini nekalčiausia,
tačiau visiems aišku, kad pasiutei
į "Naujienas" šauņų spaudarašį.

IDEOLOGINIAI KURSAI

— "Ateityje" nr. 1 rašoma
apie SAS ideologinius kursus
šitaip entuziastingai "Naujus
Metus visi sutiko šampano ir
bučių atmosferoje".

CICERO MEDZIOTOJŲ DEMESIUI

DLK Gedimino Delhi šaulių
kuopa maloniai kviečia tautie-
čius su artimaisiais ir pažista-
mais atsilankyti į įspūdingą me-
tinį zuikių balių.

Skelbimas "Tėv. Žiburiuose"

— Jeigu mūsų kalbos būtų
smilčių dulkės, mes jau būtume
saulę pasiekę.

R. Daukša, Dirva,
1965. II. 6.

*

— Iš to visko galima būtų pa-
daryti tokia praktiška išvada:
senbėriai ir viengungiai priva-
lėtų būti kaip galima dažniau
moterų kompanijoje.

"Sandara"

*

Dažų krautuvėje pakabintas
skelbimas: "Vyras turi turėti
žmonos raštelį spalvų pasirinki-
mui".

*

— Televizijos skelbimų prane-
šėjas yra toks asmuo, kuris
kalba tol, kol jums pradeda
galvą skaudėti, ir po to jis siū-
lo vaistus nuo galvos skaudėji-
mo.

*

— Akėčių humoro žurnalas
išėjo New Yorke, kuriame be
kitko išspausdintas ir šie B. Pa-
vabalio posmai:

Jis turi pačią visą tą pačią
Neprisitaiko jis prie laiko...
IR lietuviybę vis palaiko...
Kurios nemėgsta jo draugai
Dėl to, kad laikas pinigai.

Vartoja kalbą visą tą pačią
Ir visą tą pačią turi pačią
Neprogresuoja, kaip kiti,
Kurie daug nikelių verti.

avižinės košės, iš Vokietijos su-
važiavę į šį kraštą, turėjom ge-
rą apetitą, daug valgėm ir daug
daug gėrėm. Valgėm, net tau-
kai per pirštus varvėjo, o gė-
rėm, iki kojos atsisakydavo ne-
ti grietėnų kūną. Laikai keičias,
žmogus prasigryveni, rodo, ga-
lėtum dar daugiau valkyti ir
gerti, bet nebegali — turi su
liūdesiu žiūrėti į riebius tortus
ir pilnas bonkas".

—O—

KEISTAS NUOTYKIS

Išgėręs eina ir mato priekyje
ateinančias vienuoles, manyda-
mas, kad jų yra viena, tik jam
atrodo dvi. Kada, praedamos
pro šalį, jos jį praleido pro vi-
durį, pilietis murmtelėjo:

— Keista, kaip ji galėjo pasi-
dalyti į dvi dalis.

— Egoistas nėra toks vyras,
kuris galvoja per daug apie sa-
ve, bet toks, kuris galvoja per
mažai apie kitus.

*

— Aš nesu revoliucionierius,
nes neieškau pasipardymų.
Dail. P. Žoromskis

*

— "Sugintas dar nesamoneš
neatgavo. Tačiau jokiais skaus-
mais nesiskundžia".

"Naujienos"

*

— Turistas yra toks asmuo,
kuris važiuoja tūkstantį mylių,
kad galėtų nusifotografuoti ša-
lia savo automobilio.

*

— Išmintingas vyras yra
toks, kuris du kartu pergalvo-
ja prieš nieko nepasakydamas
savo žmonai.

*

— Ligoninės privalo turėti
kambarius, kuriuose galėtų at-
gaivinti saskaitų mokėtojus.

SOLISTAS ITALIJŲ

Amerikietis solistas dainuoja
Milano operoj, ir žiūrovai arija
prašo kartoti ir kartoti.

— Aš jau dainavau dešimtį
kartų tą ariją, — sako solistas,
— argi jums dar maža?

— Ne, ne, — šaukia žiūrovai,
— dainuok tol, kol gerai padai-
nuosi.

Vyras žiūrėdamas į veidrodį ne-
gali asidžiaugti savo žmonos sko-
niu.

TUSČIAZODŽIAUJANČIO MALDA

Viešpatie, gražink man ramybę!
Tu žinai: žmogus negali gyventi
įtampoje,

Jo širdžiai reikia poilsio.
Viešpatie, aš esu pavargęs.

Dieve, aš Tave garbinau kalbomis
Ir pasaulį gelbėjau rezoliucijomis.
Mano gomurys išdžiūvo nuo
didelių žodžių

Ir akys pavargo nuo posėdžių
dūmų.

Paimk mano žodžius, Viešpatie,
Bet mane palik ramybėje.

"Laiškai Lietuviams"

vasario mėn. nr.

Iš Chicagoj vykusios auto parodos.
"Štai, imkite, pats naujausias mo-
delis su visais priedais".